

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti naselja odnosno dijela naselja u prostoru Grada Komiža

Splitsko-dalmatinska županija se prostire na 14.106,40 km², od čega na površinu mora otpada 9.576,40 km², a na površinu kopna 4.523,64 km² (8% površine Hrvatske). Prema popisu iz 2011.god. ukupan broj stanovnika u Županiji iznosio je 454.798. Županija graniči na sjeveru s Republikom Bosnom i Hercegovinom, na istoku s Dubrovačko-neretvanskom županijom, na zapadu sa Šibensko-kninskom županijom, a na jugu seže do granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Geografski ili bolje rečeno razvojno-regionalni teritorij Srednje Dalmacije ne podudara se s administrativnim teritorijem. Razlike su minimalne i promjene stalne, jer se radi o granicama koje prate razvitak mnogih regionalnih pojava. Tri su područja Županije posebno zanimljiva i međusobno se razlikuju uslijed, geografskih, položajnih, razvojnih i ambijentalnih vrijednosti. To su sljedeća područja: zaobalje, priobalje i otoci. Grad Komiža u županijskom prostoru 2011. godine sudjeluje sa 1,01 % površine i svega 0,36 % stanovništva.

Otočno područje Županije sastoji se od 74 otoka i 57 hridi i grebena. Veličinom i naseljenošću se izdvaja 5 otoka, a to su Čiovo, Šolta, Brač, Hvar i Vis. Naseljeno je još 6 otoka: Veli Drvenik, Mali Drvenik, Sv. Klement, Šćedro, Biševo i Sv. Andrija.

Otok Vis i susjedni manji otoci pripadaju skupini srednje dalmatinskih otoka koji ulaze u sastav središnjeg dijela Jadranskog primorja Republike Hrvatske. Vis i pripadajući otoci su najistureniji otoci na pučini tako da se nalazi u središtu ribolovnog mora srednjeg i južnog Jadrana.

Udaljenost Visa od hrvatske obale je oko 50 km, a od italijanske obale je udaljen 120 km. Vis je najbliži otoku Hvaru od kojeg je udaljen 16 km. Otok Vis prostire se u smjeru zapad-istok u dužini od 17 km dok mu širina iznosi oko 7,5 km. Površina otoka Visa iznosi 90,26 km². Na otoku Visu živi oko 3460 stanovnika.

U okviru otoka Visa, Grad Komiža zauzima zapadni položaj te čini zapadno razvojno težište otoka. Grad Komiža prostire se na 45,61 km², a prema popisu stanovništva 2011. godine imala je 1526 stanovnika, koji su živjeli u 10 naselja; Biševo, Borovik, Komiža, Palagruža, Duboka, Oključna, Podhumlje, Podšpilje, Sveti Andrija, Žena Glava.

Naselje Podhumlje po popisu 2011. godine ima 32 stanovnika.

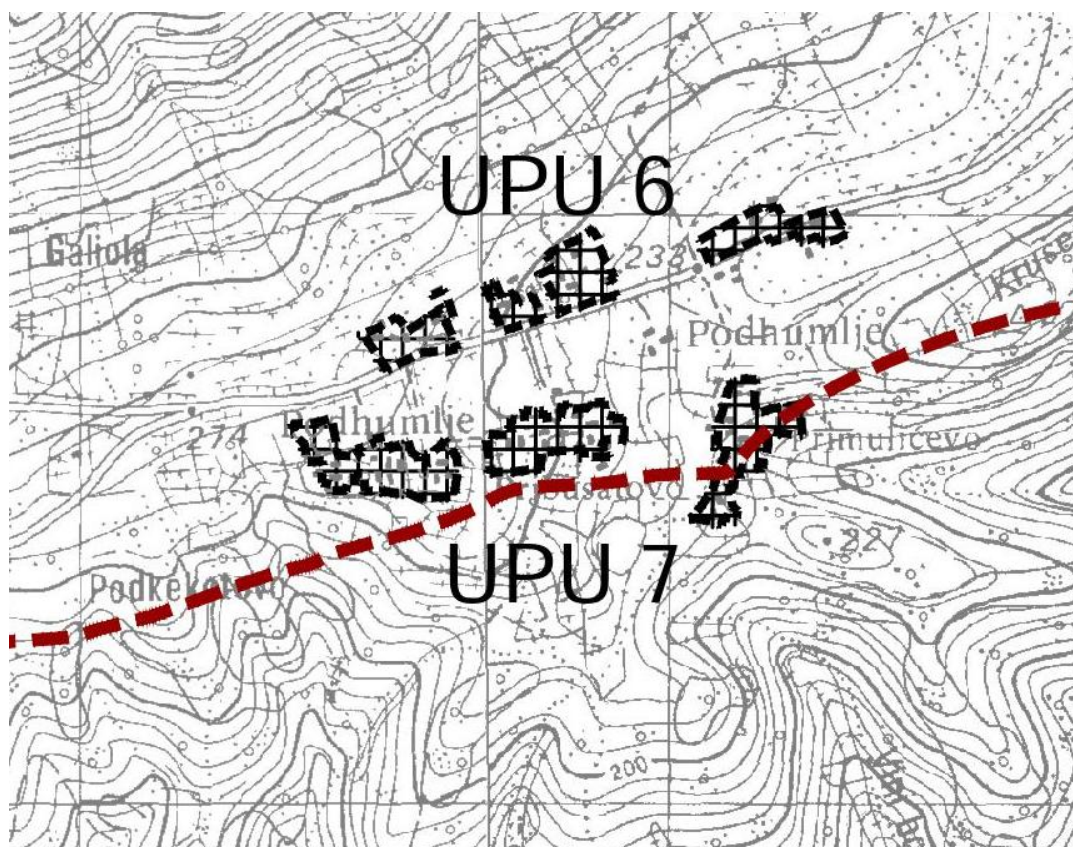
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Naselje Podhumlje smješteno je na južnom dijelu otoka Visa. Područje obuhvata Urbanističkog plana čini:

- sjeverni dio izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja Podhumlje, 5 manjih sklopova građevina

Urbanistički plan obuhvaća naselje Podhumlje jug, ukupne površine 5,50 ha u potpunosti smještenog na kopnu. Dio obuhvata naselja Podhumlje jug nalazi se zaštićenom obalnom pojasu.

Slika 1. Obuhvat Urbanističkog Plana uređenja naselja Podhumlje jug (UPU 7)

Slika 2. Naselje Podhumlje

U strukturi naselja dominiraju stambeni sklopovi u odnosu na druga izgrađena područja. Cjelovite zone stanovanja, što podrazumijeva stanovanje i neophodne prateće sadržaje servisa i usluga te komunalne instalacije, formirane su u sklopu naselja Podhumlje.

Mada najveći broj pratećih sadržaja uglavnom zadovoljava potrebe stanovnika, ipak nedostaje adekvatnog prostora za neke sadržaje. Širenje, odnosno rast naselja je vrlo mali, tako da tradicionalna struktura sklopova naselja još dominira. Novija izgradnja se u potpunosti vezuje na

tradicionalni dio naselja te na postojeće komunalne instalacije. Dio graditeljskog fonda danas je neiskorišten.

1.1.2. Prostorno razvojne značajke

Prostorno razvojne i resursne značajke možemo su sve one materijalne prirodne i stvorene elemente prostornog sustava i koji sami po sebi predstavljaju resurs razvoja, kao i one nematerijalne vrijednosti, a to su:

- prirodna osnova
- demografska osnova
- razvijenost gospodarstva
- društvene djelatnosti

1.1.2.1. Prirodna osnova

Reljef i geološko – petrografski sastav

Otok Vis je nepotopljeni gornjokredni antiklinorij izrađen od nekoliko nizova vapnenačkih i vapnenačko – dolomitskih grebena koji se pružaju u smjeru zapad – istok.

Sastoji se od dva grebena međusobno izdvojena dvjema udolinama koje se pružaju u smjeru istok – zapad (hvarski smjer pružanja).

Jedna udolina pruža se prema istoku u smjeru naselja Vis, a druga prema zapadu u smjeru Komiže, one su međusobno odvojene prijevojem Sv. Mihovil (310 m.n.m) iznad Komiže. Udoline su ispunjene nepropusnim naslagama. Udolina prema Komiži „Komiška zavala“ je značajnija, jer je prostranija i plodnija.

Komiška zavala u geološko – petrografskom sastavu predstavlja izuzetak jer je uglavnom izgrađena od trijaskih nepropusnih naslaga (sadreni lapori) i eruptiva (dijabazni porfirit i vulkanski tuf) koje prekrivaju kvartarne naslage. Trijaski i kvartarne naslage Komiške zavale uokviruju gornjo – kreditni dolomiti i vapnenački grebeni: Hum, Orlovica i Zagrebenje. Nepropusni diluvijalni pokrov Komiške zavale prekriven je plodnim vrstama tla i mjestimično je debeo preko 15 m. Na kontaktu između nepropusnih, trijaskih naslaga i vapnenaca izbijaju manji izvori.

Sjeverni i južni greben izgrađeni su od gornjokrednih vapnenaca, dok je prostor između ova dva grebena izgrađen od dolomita i dolomitiziranih vapnenaca iz kojih izbijaju kao kupe manji vapnenački humovi.

Sjeverni otočni greben je uži i strmiji, dostiže visinu od 514 m (Zagrebenja), ispresijecan je brojnim poprečnim strmim dolinama među kojima su najveće Oključna i Slatina, kako je izgrađen od gornjokrednih vapnenaca na njemu prevladavaju kraški vapnenački prostori sa Škraparima, ponikvama i kraškim uvalama. Morska obala sjevernog otočnog grebena je strma, kamenita i nepristupačna s vapnenačkim klifovima.

Središnji i istočni dio grebena znatno je niži i blažih formi reljefa, jer je izgrađen od dolomita i dolomitiziranih vapnenaca.

Južni otočni greben je znatno prostraniji, u zapadnom dijelu je izgrađen od vapnenaca i najviše je izdignut pa se ovdje nalaze najveća uzvišenja na otoku: Hum 587 m.n.m. Sv. Duh 564 m.n.m. i Orlovica 566 m.n.m.

Južni otočni greben postepeno se spušta prema istoku pa su padine otoka prema jugoistočnoj i istočnoj obali blaže i položitije.

Na nadmorskoj visini između 100 i 250 m, u dolomitskim terenima nastala su brojna polja kao Dračevo polje., Sa zaravni polja središnjeg dijela spuštaju se prema jugu poprečne doline čiji su donji dijelovi potopljeni i pretvoreni u uvale. Južne padine ovog grebena grade vapnenci pa je

obala strma, kamenita i nepristupačna s visokim. Jugoistočna i istočna obala usječena je u dolomitima i dolomitiziranim vapnencima, dobro je razvedena i na njoj su nastale brojne šljunčane plaže.

Koeficijent razvedenosti Visa iznosi 4,5.

Izvoru manje ili više bočatih voda nalazimo uz cijeli obod otoka. Kvalitete i kapacitet izvora znatno je bolji u komiškome zaljevu gdje voda na svom putu nailazi na relativno nepropusne naslage trijasa i eruptiva koji podižu nivo podzemnih voda.

Reljef otoka Visa bio je presudan kod izgradnje cestovnih prometnica i ostale osnovne infrastrukture, jer su korištene udoline, najpovoljniji prijevoji (cesta Vis - Komiža), kao i blaži oblici reljefa (stara cesta Vis - Komiža).

Gotovo sva manja naselja nastala su uz polja (najplodnije površine) južnog otočnog grebena, a Komiža na zapadnoj obali uz sjeverozapadni rub vrlo plodne Komiške zavale i u blizini najboljih lovišta plave ribe na Srednjem Jadranu.

Seizmičke karakteristike

Otok Vis, bez obzira što se nalazi u blizini tzv. "Jabučke kotline" pripada VI potresnoj zoni Merkalijeve skale. Kroz povijest otoka nisu zabilježeni razorni potresi koji bi prouzročili veće materijalne štete, ali je kod većih građevinskih zahvata potrebno respektirati potresne sile.

Tla

Geološko-petrografski sastav i klimatske prilike u geološkoj prošlosti utjecali su na stvaranje i raspored pojedinih vrsta tla na otoku Visu. Izuzetak su antropogena vrtna tla koja su nastala djelovanjem čovjeka.

Plodnošću se posebno ističu smeđa i primorska tla i crvenice koja su nastala na vapnenačko-dolomitским terenima. Smeđa primorska tla prekrivaju polja središnjeg dijela otoka kao Dračevo polje, dok crvenice prekrivaju manja polja kraških vapnenačkih terena, kraške uvale i ponikve.

U Komiškoj zavali rasprostranjena su antropogena vrtna, tla, minerogeno karbonatna tla na diluvijalnim ilovinama, tla na eruptivima (dijabaznom porfiritu i vulkanskom tufu) i terasirana tla na silikatnim pijescima. Sva navedena tla se ističu velikom plodnošću.

Ostale vrste tla su manje plodnosti, to su: oštrice - terasirana tla na diluvijalnim brečama i konglomeratima, varice - terasirana tla na dolomitima, volčine - terasirana tla na obrončanom diluviju i klaričine - terasirane tla na vapnencima. Najplodnija tla na otoku Biševu su minerogeno karbonatna pjeskovita tla koja se po svojim svojstvima približavaju varicama dolomitских terena Visa i salbunastim tlima na kvartarnim pjescima.

Biljni pokrov

Prirodni biljni pokrov otoka Visa i pripadajućih manjih otoka sačinjavaju mediteranska zimzelena vegetacija, predstavljena makijom i garigom, šume alepskog bora i kamenjare.

Najveće prostranstvo zauzima garig - degradirana biljna zajednica makije - koji prekriva najveći dio vapnenačkih površina sjevernog otočnog grebena, uzvišenja i strme padine zapadnog dijela otoka te neobrađene dijelove otoka: Biševo, Svetac i ostalih manjih otočića.

Makiju i garig u nižim dijelovima do 300 m.n.m sačinjavaju svi članovi: šmrca, mrta, borovica, planika, zelenika, crnika, somina, a u većim visinama dolaze samo crnika, zelenika, smrič (borovica) i somina. Makija se od gariga razlikuje po tome što je gušća i viša, garig je uglavnom predstavljen grmolikim raslinjem.

Šume alepskog bora rasprostiru se na padinama Širokog brda iznad Komiže, na Stupišću, u Pretišćini, Dubokoj, Veljoj i Maloj Travnoj Škrapari i najstrmiji dijelovi vapnenačkih padina obrasli su kamenjarama. To je zakržljale bodljikavo bilje te mirišljivo i ljekovito bilje: trn, drača, pelin, smilje, bosilje, kadulja i drugo.

Klima

Naše primorje s otocima pripada "jadranskom tipu" mediteranske klime koji ima vruća i suha ljeta te blage i vlažne zime. Budući da je otok Vis dosta isturen na pučinu Srednjeg Jadrana, na njemu maritimni utjecaji dolaze više do izražaja. Maritimnost se očituje u srednjim temperaturama (naročito zimskih mjeseci) i temperaturnim amplitudama.

Otok Vis spada među najtoplije otoke našeg primorja s visokim vrijednostima srednjih temperatura koje su posljedica visoke insolacije.

Srednje vrijednosti insolacije kreću se oko 2600 sati godišnje (Hvar 2646 sati) s dnevnim prosjekom od 7,2 do 7,4 sati sijanja sunca. Insolacija kao izvor energije na Visu do sada nije korištena, međutim postoje široke mogućnosti primjene sunčeve energije u poljoprivredi, turizmu i drugim djelatnostima. Temperature zraka su relativno visoke u toku cijele godine samo dva mjeseca u godini imaju srednje temperature ispod 10°C (siječanj i veljača), dok 4- mjeseca imaju srednje temperature iznad 20°C (lipanj, srpanj, kolovoz i rujanj). Srednja godišnja temperatura je iznad 16°C, a godišnja temperaturna amplituda iznosi od 15,4°C do 15,6°C. U usporedbi sa susjednim područjima otok Vis ima povoljnije temperaturne odnose.

Tablica 1. Pregled srednjih temperatura

METEOROLOŠKA STANICA	SIJEČANJ	SRPANJ	SREDNJA GODIŠNJA	GODIŠNJA TEMPERATURA AMPLITUDA
Komiža	9,0°C	24,4°C	16,2°C	15,4°C
Vela Luka	8,3°C	24,9°C	16,0°C	16,6°C
Hvar	9,2°C	24,8°C	16,5°C	15,8°C
Split - Marjan	8,0°C	25,7°C	16,2°C	17,7°C

Režim padalina u toku godine je tipični mediteranski s maksimumom krajem jeseni i početkom zime, a minimumom u srpnju. 2/3 padalina padne u toku jeseni i zime, a samo 1/3 ukupne godišnje količine u proljeće i ljeto.

Male količine padalina u toku ljeta (15%) izazivaju poznate, a ponekad i dugotrajne ljetne suše koje nanose štete poljoprivrednim kulturama. Godišnja količina kiše na otoku Visu na temelju 25-godišnjeg motrenja iznosi preko 800 mm.

Tablica 3. Pregled srednjih temperatura i srednjih količina padalina u toku godine prema podacima meteorološke stanice Komiža

MJESEC	TEMPERATURA ¹	KOLIČINA PADALINA ² U MM
Siječanj	9,0	101
Veljača	9,6	78
Ožujak	11,2	82
Travanj	14,0	61
Svibanj	18,1	41
Lipanj	21,9	48
Srpanj	24,4	32
Kolovoz	24,1	47

¹ Vrijeme motrenja 27 g

Rujan	21,1	50
Listopad	17,3	77
Studeni	13,7	107
Prosinac	10,4	108
Srednja	16,2	832

Tablica 3. Komiža - učestalost i jačina vjetrova po pravcima

PRAVA C	UČESTALO ST	JAČIN A
N	191	2,1
NE	51	2,1
E	143	3,0
SE	19	2,7
S	75	2,2
SW	50	1,9
W	154	1,8
NW	129	2,1
Tiho	98	0,0

Na otoku Visu kao i na susjednim otocima i u obalnom pojasu u toku godine javljaju se tri tipa vremena i to:

- topao, oblačan i vlažan tip vremena,
- relativno hladan, vedar i suh tip vremena,
- topao, vedar i suh tip vremena

Topao, oblačan i vlažan tip vremena javlja se u toku cijele godine za vrijeme puhanja juga koji sa pučine Jadrana, zapadnog i srednjeg Mediterana donosi kišu. Jugo često puše olujnom snagom (orkansko jugo) 100 do 120 km/sat pa i više, podižući valove preko 5 ni visine i tada je otok Vis odsječen od kopna. Kao pandan jugu koji puše iz jugoistočnog smjera prelaskom hladne fronte javlja se jugozapadni olujni vjetar lebić donoseći nevrijeme s grmljavinskim pljuskovima, koji također poremeti pomorski promet s otokom Visom. U toku proljeća ponekad zapuše suho i vedro jugo koji nastaje na toploj fronti mediteranskih ciklona kod njihova usporenog kretanja. Palac kad potraje više dana može da nanese velike štete poljoprivrednim kulturama, jer zbog visokih temperatura naglo isušuje tlo.

Poslije juga kod naglog prolaza hladne fronte prema jugoistoku zapuše sjeverozapadni vjetar tramontana praćen također grmljavinskim pljuskovima, inače tramontana dosta često puše u zimskoj polovici godine donoseći relativno hladan i suh tip vremena. Prohladan, vlažan i kišni tip vremena u zimskoj polovici godine donosi istočni vjetar levanat koji nastaje kad se uspostavi kretanje vlažnih zračnih masa zapad - istok preko srednjeg Jadrana.

Hladan, vedar i suh tip vremena donosi bura koja najčešće puše u toku zime i početkom proljeća. Bura se također javlja i u ostalim godišnjim dobima poslije prolaska hladne fronte preko Jadrana na jugoistok. Bura ponekad na refule dostiže orkansku snagu i brzinu preko 120 km/sat podižući valove u Viskom kanalu i do 2,5 m visine. Utjecaj bure se intenzivno osjeća na sjevernoj obali otoka Visa.

Topao, vedar i suh tip vremena uglavnom je zastupljen u ljetnoj polovici godine od polovice svibnja do kraja rujna, a nastaje pod utjecajem periodičnih vjetrova maestrala i burina. Budući da ovaj tip vremena prevladava krajem proljeća u toku ljeta i početkom jeseni omogućuje trajanje kupališne sezone na Visu oko 5 mjeseci što ima poseban značaj za razvoj turizma. Maestral je dnevni vjetar koji puše iz zapadnog kvadranta s relativno hladnije pučine Jadrana pa ublažujuće djeluje na ljetnu šegu. Na južnoj i zapadnoj obali otoka ponekad zna biti dosta jak. Burin noćni

vjetar s kopna nije tako čest kao maestral, jer je otok Vis dosta udaljen od susjednog dalmatinskog kopna (45 do 50 km) tako da su oko Visa u ljetnim jutarnjim satima česte «bonace».

More

More je najvrjedniji prirodni resurs otoka. Raspolaže s velikim biološkim bogatstvima (ribe, glavonošci, rakovi, školjkaši). Lovišta bijele ribe su obalne zone otoka, a plave ribe površinski dijelovi Viškog kanala i pučine Srednjeg Jadrana jugoistočno, južno, jugozapadno i zapadno od otoka Visa.

More otočkog arhipelaga bogato je ribom pa predstavlja značajan potencijal u proizvodnji hrane.

Pučina s vanjske strane otoka Jabuke i Palagruže značajno je lovište plave ribe, dok su obalne zone otoka lovišta bijele ribe i glavonožaca. More oko Visa i susjednih otoka bogato je rakovima, posebno škampima i jastozima.

Temperaturna svojstva, prozirnost i čistoća mora uz živopisne uvale sa žalima značajni su elementi za razvoj turizma. More je ujedno i jedini otočki prometni put (za sada) koji povezuje otok sa županijskim centrom, ostalim centrima u Republici i svijetom.

More još raspolaže i s velikim rezervama raznovrsnih minerala i kemijskih elemenata (nitrati, fosfati, silikati, kalij, jod i dr.), a u podmorju postoje zasad neutvrđene rezerve plina i nafte. More oko Visa zadovoljavajuće je čisto pa se ističe bistrinom i prozirnošću.

Vode

Na otoku Visu i susjednim manjim otocima zbog poroznosti stijena i geotektonske građe nema nadzemnih tokova. Atmosferska voda ponire u dubinu i otiče podzemnim putem da bi izbila na površinu tek u obalnim zonama otoka na kontaktu propusnih i nepropusnih stijena u obliku manjih izvora ili vrulja (podmorski izvori).

Izvori vode javljaju se u trijaskim i kvartarnim naslagama Komiškog zaljeva među kojima su najizdašniji Pizdica (4 - 5 l/sek.) i Korita (36 l/sek), postoji još i izvor Brajkovica koji se možda koristi od strane stanovništva, ali nije u sustavu javne vodoopskrbe.

Izvori slabije izdašnosti javljaju se u uvalama istočnog dijela otoka, a posebno u Komiškom i Viškom zaljevu.

Mineralne sirovine

Mineralne sirovine otoka Visa su skromne. Uglavnom su zastupljene rudama nemetala. To su građevinski kamen (vapnenac, dolomit i eruptivi), sadra i kremenij pijesak.

Najkvalitetniji su rudistni vapnenci koji su najrasprostranjeniji na jugoistočnim padinama otoka (uvale ruda i Travna) ali ih ima i u ostalim priobalnim dijelovima otoka Visa. Otok Vis obiluje naslagama dolomita i dolomitskog pijeska.

Eruptivi kod Komiže pogodni su za proizvodnju tucanika.

Ležišta sadre dolaze u Trijaskim naslagama Komiške zavale. U blizini raskrižja prometnice Komiža - Vis u istražnoj bušotini za vodu na dubini od 31 m utvrđen je sloj sadre debljine 23 m. Na ležišta sadre naišlo se u blizini uvala Nova Pošta i Gusarica.

Na otoku Visu postoji nekoliko nalazišta vrlo kvalitetnog kremenog pijeska (kvarcita) na brdima sjeverno od Komiže (Široko brdo, Dragodid i Zokamica) te područja u središnjem dijelu otoka (Lestišev dolac, Kostirna i Čajno polje).

1.1.2.2. Demografska osnova

Veličina i kretanje stanovnika

Tablica 1. Struktura stanovništva naselja Podhumlje po dobnoj strukturi.

	Spol	Ukupno	Starost																			
			0-4	5.ruj	lis.14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 i više
Podhumlje	sv.	32	-	1	-	4	1	-	-	-	-	3	5	1	6	2	4	2	1	2	-	-
	m	16	-	1	-	2	1	-	-	-	1	3	-	3	1	4	-	-	-	-	-	-
	ž	16	-	-	-	2	-	-	-	-	2	2	1	3	1	-	2	1	2	-	-	-

Tablica 2. Kretanje stanovništva naselje Podhumlje

NASELJA	1981.	1991.	2001.	2011.	INDEKS 2001/1991
Podhumlje	70	60	40	32	66,67

Dosadašnje kretanje stanovnika naselja Podhumlje karakterizira dugotrajno iseljavanje koje je intenzivno započelo početkom 19. stoljeća.

Naselje Podhumlje po popisu iz 2011. godine broji 32 stanovnika. U odnosu na veličinu prostora naselja Podhumlje, može se ustvrditi da naselje Podhumlje spada u red slabo naseljenih područja.

1.1.2.3. Gospodarstvo

Industrija kao grana na području naselja Podhumlje ne postoji.

Na području naselja Podhumlje stanovnici se pretežno bave poljoprivredom, većinom vinogradarstvom i maslinarstvom.

Razvoj obrtništva vezan je za mogući plasman proizvoda. Na to će najviše utjecati dužina turističke sezone, odnosno vrsta klijentele koja dolazi na otok.

1.1.2.4. Društvene djelatnosti

Naselje Podhumlje gravitira središnjem naselju Komiža za potrebe društvenih djelatnosti stanovništva u oblasti predškolskog odgoja, osnovnog obrazovanja, zdravstvene zaštite, kulture i fizičke kulture.

Odgoj i obrazovanje

Osnovna škola „Komiža“ osigurava osnovno obrazovanje za grad Komižu te naselja Oključna, Žena Glava, Borovik, Podšpilje, Podhumlje, Duboka i otoke Sv. Andrija i Biševo. Zgrada škole je izgrađena 1964. godine. Prostor zadovoljava potrebe za odvijanje redovne nastave.

Nastava se odvija u jednoj smjeni u četiri učionice razredne nastave i 7 učionica predmetne nastave. Školu pohađa 112 učenika u 4 odjela razredne nastave i 4 odjela od 5.-8. razreda

U školi je uposleno 17 predavača. Škola ima i dvoranu za tjelesni odgoj koja je neadekvatna kako veličinom, tako i stanjem prostora.

Dječji vrtić „Komiža“ iz Komiže je površine 320 m² unutarnjeg prostora, 3000 m² vanjskog prostora. Broj polaznika je 56 djece u tri odgojne skupine: jaslična, mlađa, srednja i starija skupina. Broj zaposlenih je 4 zaposlenih puno radno vrijeme.

Područna osnovna škola „Ivo Parač“ je dio glazbene škole „Josip Hatze“ iz Splita. Škola djeluje u prostorijama ukupne površine 15 m² (dvije učionice) osnovnih škola u Visu i Komiži.

Kultura i šport

Naselje Podhumlje gravitira središnjem naselju Komiža za potrebe ostvarenja društvenih djelatnosti stanovništva u oblasti kulture i športa.

Naselje Komiža posjeduje dugu i bogatu tradiciju kulturnog i sportskog okupljanja.

U naselju djeluje gradska knjižnica „Ranko Marinković“. Gradska knjižnica „Ranko Marinković“ je površine 100 m² unutarnjeg prostora, smještena je u zgradi Grada Komiže, na adresi Komiških iseljenika 1, a u njoj je zaposlen jedan službenik na puno radno vrijeme.

Aktivnosti kulture i športa organizirane su kroz mnogobrojne udruge;

Hrvatsko kulturno društvo Komiža

Adresa – Gornji put 14 A, Komiža

Koristi prostor dječjeg vrtića u Komiži u vlasništvu Grada Komiže

Klapa „Ježina“

Adresa – Komiških iseljenika bb Komiža

Koristi privatni prostor

Udruga za svekoliku revitalizaciju grada Komiže i otoka Visa

Adresa – Obala pape Aleksandra III. Br. 15, Komiža

Koristi privatni prostor

Boćarski klub Komiža

Adresa – Njiva bb, Komiža

Koristi polivalentnu športsku dvoranu u vlasništvu Grada Komiže

Športsko društvo Komiža

Adresa- Podšpiljska bb, Komiža

Koristi prostore u vlasništvu grada Komiže

Ostali kulturni i športski prostori u vlasništvu jedinica lokalne samouprave

Nogometno igralište

Otvoreno igralište uređene površine 1.815 m², ima i pripadajući okolni teren s pomoćnim objektima i sjevernu tribinu (tri stepenice betonske izradbe)

Košarkaško igralište

Neuređeno košarkaško igralište (nalazi se u sklopu bivše vojarne „Rogači“),

Zgrada Grada Komiže

U sklopu zgrade Grada Komiže je:

- Galerija „Boris Mardešić“ koja je stalni izložbeni prostor ukupne veličine oko 100 m² (koristi se i za ostale namjene a može imati 80 sjedećih mjesta).

- Polivalentna kino dvorana površine 420 m² koja nan balkonu ima 150 i u parteru 200 sjedećih mjesta
- ljetna terasa s oko 200 sjedećih mjesta
- dio hodnika služi kao izložbeni ili spomen prostor

Kaštel (komuna)

- ribarska zbirka

Igralište Dobrovoljnoga vatrogasnoga društva Komiža

Bočalište „Gvožđe“

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

1.1.3.1. Cestovni, pomorski i zračni promet

Cestovna mreža sastoji se od

- državne cestovne mreže
- ostalih nekategoriziranih cesta
 - D 117 Komiža – Podhumlje – Vis

1.1.3.2. Energetski sustav

Elektroopskrbni sustav Grada Komiže dio je cjeline elektroopskrbnog sustava otoka Visa, gdje postojeći način napajanja električnom energijom otoka u gotovo svim svojim elementima ne zadovoljava postojeće potrebe, pa samim tim i potrebe gospodarskog razvoja. Specifičnost otoka Visa kao distributivnog konzuma je u velikoj udaljenosti od elektroenergetske mreže Hrvatske, što uvjetuje relativno velike jedinične investicijske troškove i što je dovelo do dugogodišnjeg odlaganja investiranja u osnovni elektroenergetski sustav.

Napajanje električnom energijom otoka Visa vrši se iz TS 110/35 kV " Stari Grad" preko 49,0 km duge veze koja se sastoji od sljedećih dionica:

- KB 35 kV "Stari Grad" - "Hvar", tip XHE 49 3x185 mm² ukupne dužine 19,2 km. Ovim kablom se napaja i TS 35/10 kV "Hvar".
- KB 35 kV "Hvar" - "Uvala Točila", tip XHE 49 3x185 mm² ukupne dužine 8,1 km.
- Starog podmorskog kabela 35 kV "Uvala Točila" - "Uvala Stenjalo" sastoji se od tri jednožilna kabela tipa XHKRAR presjeka 35 mm². Dužina kabela iznosi 18,6 km.
- Novog podmorskog kabela 35 kV "Uvala Točila" - "Uvala Stenjalo" tip FXBTV 3x185 mm² dužine 20,3 km izgrađen 2001. godine.
- KB 35 kV "Uvala Stenjalo" - TS 35/10 kV "Vis", tip XHE 49 3x185 mm² ukupne dužine 2,2 km

Polaganjem kableske veze iz TS 110/35 kV Starigrad preko TS 35/10 kV Hvar do TS 35/10 kV Vis u 2001. godini u okviru akcije MORKAB možemo kazati da se za izvjesno vrijeme sanirao najosjetljiviji dio sustava napajanja otoka iako kao trajno rješenje napajanja otoka vidi se u prelazu na 110 kV napon izgradnjom pojne točke na samom otoku Visu.

Grad Komiža se napaja električnom energijom iz trafostanice 35/10 kV VIS, 2x4 MVA, preko tri KB-DV 10 kV veze.

Postojeći potrošači na području Komiže se napajaju iz pet trafostanica 10/0,4 :

Naziv TS	Tip TS	Godina izgradnje	Instalirana snaga (kVA)
Komiža 1 (Limunjak)	Tornjić	1957	400
Komiža 2 (Mala banda)	Tornjić	1964	400
Komiža 5 (Hotel Biševo)	Gradska	1980	400
Komiža 6 (Selo)	Gradska	1984	630
Komiža 7	Gradska	2005	400
U k u p n o:			2.230

Osnovno napajanje se vrši preko dalekovoda 10(35) kV presjeka 3x95 mm². Rezervno napajanje je moguće ostvariti KB-DV 10(20) kV veze „Vis-Podstražje-Podhumlje-Komiža“ čija rekonstrukcija je u tijeku i djelomično dalekovoda 10 kV „Vis-Dol-Korita-Komiža“ presjeka 3x25 mm² Cu koji je nedovoljnog presjeka.

Rasplet 10 kV unutar zone obuhvata je u cijelosti izveden kablskim vodovima.

Vodoopskrba i odvodnja

Područje obuhvaćeno planom, djelomično je komunalno opremljeno u smislu vodoopskrbe i odvodnje u odnosu na planiranu komunalnu opremljenost šireg područja, koja je predviđena GUP-om i ostalim planskim dokumentima.

U području obuhvaćenom planom položen je sa sjeverne strane glavni opskrbeni cjevovod s kojeg su izvršeni spojevi za opskrbu dijela objekata obuhvaćenih planom.

Vodovodni prsten za opskrbu građevina u opsegu UPU-a biti će izgrađen spojem na postojeći glavni opskrbeni cjevovod, te će se na uspostaviti sekundarna mreža.

Područje obuhvaćeno UPU-om, nadovezuje se na vodovodnu mrežu šireg područja, odnosno izvan dijela područja izrade plana, s kojima formira jedinstvenu cjelinu. Urbanizacijom razmatranog područja dobiti će se u konačnosti sva potrebna komunalna opremljenost.

Na planiranom području nema izgrađenih objekata odvodnje otpadnih voda.

1.1.3.3. Pošta i telekomunikacije

Poštanski, telefonski i telegrafski promet odvijat će se preko postojećeg Ptt ureda u Komiži. Postojeći ured će se proširivati u skladu s porastom potreba za Ptt prometom. Posebno se predviđa poboljšanje telefonske i telegrafske veze otok Vis – kopno, te postupno povećanje broja telefonskih priključaka razmjerno potrebama stanovništva i privrede.

Stanje u oblasti PTT na području naselja Komiža;
KC Komiža ETC 960 1024 636 (549)

Na otoku Visu dolazi oko 27,3 telefona na 100 stanovnika što predstavlja relativno zadovoljavajući standard u odnosu na ostala otočka područja.

Strateški razvojni pravac u oblasti telekomunikacija je uvođenje nove tehnologije u području komutacije i prijenosnih sustava temeljenih na digitalnoj mreži, pogotovo na dosada slabije razvijenim područjima kakovo je i područje otoka Visa.

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

1.1.4.1. Zaštićene i ugrožene vrste na području Urbanističkog plana uređenja naselje Podhumlje jug

Iako ne postoji cjelovita inventarizacija flore i faune ovog područja, prema dostupnim podacima iz Crvenih knjiga i postojećih stručnih studija, na području Urbanističkog plana uređenja naselje Podhumlje jug stalno ili povremeno živi niz ugroženih i zaštićenih vrsta, od kojih prvenstveno izdvajamo sisavce i ptice.

Sisavci

Prema *Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske* kao i staništima prisutnim na ovom području, šire područje UPU naselje Podhumlje jug je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenja nekoliko ugroženih i/ili zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablice s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Strogo zaštićene i zaštićene vrste sisavaca na širem području UPU naselje Podhumlje jug (SZ - strogo zaštićene, Z - zaštićene, EN - ugrožene, NT - niskorizične, DD - nedovoljno poznate; ZZP - zakon o zaštiti prirode)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Regionalna kategorija ugroženosti	Dodatak II Direktive o staništima	ZZP (NN 70/05)
<i>Lepus europaeus</i>	europski zec	NT		Z
<i>Miniopterus schreibersi</i>	dugokrili pršnjak	EN	V	SZ
<i>Myotis emarginatus</i>	riđi šišmiš	NT	V	SZ
<i>Plecotus kolombatovici</i>	primorski dugouhi šišmiš	DD		SZ
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT	V	SZ
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali potkovnjak	NT	V	SZ

Među sisavcima rasprostranjenim na području, 5 je vrsta šišmiša. Svi šišmiši strogo su zaštićeni temeljem Zakona o zaštiti prirode. Od sisavaca izdvajamo 2 vrste koje su prema kriterijima Svjetske udruge za zaštitu prirode (IUCN) u kategoriji vrsta pred izumiranjem:

Dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersi*) *Kategorija ugroženosti:* EN - ugrožena populacija
Ekologija: Poglavitito špiljska vrsta, ali je nađen i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovštima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja.
Razlozi ugroženosti: Vrlo je osjetljiv na uznemirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama. Ugrožen je vjerojatno i upotrebom pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti.

Ptice

Prema *Crvenoj knjizi ugroženih ptica Hrvatske* šire područje UPU naselje Podhumlje jug, UPU Ribarske luke, UPU Radne zone Ravno, UPU Podhumlje - jug i UPU Podhumlje - jug područje je rasprostranjenja više ugroženih i zaštićenih vrsta ptica. Uz tablicu s popisom strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama DD, CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Strogo zaštićene vrste ptica na širem području UPU naselje Podhumlje jug (EN - ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, LC - najmanje zabrinjavajuće, gp - gnijezdeća populacija, zp - zimujuća populacija)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Regionalna kategorija ugroženosti	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Calonectris diomedea</i>	veliki zovoj	NT-gp	V
<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	VU-gp	V
<i>Falco eleonora</i>	Eleonorin sokol	ENgp	V
<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	VU-gp	V
<i>Gavia arctica</i> *	crnogri plijenor	LC zp	V
<i>Gavia stellata</i> *			V
<i>Pharacrocorax aristotelis</i>	Morski vranac	NT -gp	

*zimovalica

Zmijar (*Circaetus gallicus*)

Kategorija ugroženosti: VU - osjetljiva

Ekologija: Obitava pretežito u područjima s toplom klimom i malo oborina što pogoduje obilju gmazova koji su zmijaru glavni plijen. Optimalno stanište su mu suha, sunčana, otvorena, kamenita, stjenovita ili pjeskovita područja ispresijecana šumama, šumarcima, makijom ili garigom.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, odumiranje tradicionalnog stočarstva.

Eleonorin sokol (*Falco eleonora*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena

Ekologija: Eleonorin sokol se gnijezdi na liticama otoka i otočića. Druževni su, gnijezde se kolonijalno. Kolonije su obično od 5-20 pari, no ponekad i su i velike (do 200 ptica). Izvan sezone gniježđenja obično su samotni, u parovima ili po dvije ili tri ptice zajedno.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, turizam i rekreativne aktivnosti.

Sivi sokol (*Falco peregrinus*)

Kategorija ugroženosti: VU - osjetljiva

Ekologija: Obitavaju na raznolikim staništima od otvorenih do šumovitih područja, u unutrašnjosti i uz more. Vrlo su prilagodljivi i mogu se naći gotovo svugdje, ali obično ne gnijezde u prostranim nizinskim područjima (stepama, pustinjama, kultivirane nizine bez drveća) u kojima nema sigurnih mjesta za gniježđenje, velikim prostranim šumama, jako obraslim močvarama. Za lov su im potrebna otvorena područja koja često uključuju različita vlažna ili priobalna staništa. Za gniježđenje trebaju litice, stijene ili druge strme, nepristupačne položaje (npr. tornjevi ili ruševine), a u dijelovima areala gnijezdi se i na stablima (u starim gnijezdima drugih ptica) ili na tlu.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, pesticidi, smanjenje populacija srednje velikih ptica zbog preintenzivnog lova, turizam i rekreativne aktivnosti.

Vodozemci i gmazovi

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, šire područje UPU naselje Podhumlje jug, je stanište 3 strogo zaštićene vrste gmaza.

Strogo zaštićene vrste gmazova na području UPU naselje Podhumlje jug (SZ - strogo zaštićene, EN - ugrožene, NT - niskorizične, DD - nedovoljno poznate; ZZP - Zakon o zaštiti prirode NN 70/05)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Zamenis situla</i>	crvenkrpica	DD	SZ	V
<i>Podarcis melisellensis</i>	Brusnička (Krška) gušterica	NT	SZ	

Leptiri

Prema *Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske* (u pripremi), područje UPU naselje Podhumlje jug, je stanište jedne zaštićene vrste leptira.

Zaštićene vrste leptira na širem području UPU naselje Podhumlje jug (Z - zaštićene; NT - niskorizične; ZZP - Zakon o zaštiti prirode NN 70/05)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP
<i>Glaucopteryx alexis</i>	kozlinčev plavac	NT	Z

Alohtone vrste

Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05), zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave.

Ugrožena i rijetka staništa

Prema Karti staništa Republike Hrvatske na području UPU naselje Podhumlje jug nalazi se 13 tipova staništa. 8 tipova staništa ugroženo je na europskoj razini i zaštićeno Direktivom o staništima, a u Hrvatskoj Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova.

Tipovi staništa zastupljenih na području UPU naselje Podhumlje jug

NKS kod	NKS staništa
B	Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
B142*/B22*	Dalmatinske vapnenačke stijene / Ilirsko-jadranska, primorska točila
C	Travnjaci, cretovi i visoke zeleni
C36**/D34*	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana / Bušici
D	šikare
D34*	Bušici
D34*/I52	Bušici / Maslinici
E	Šume
E82*	Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike

I	Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom
151/152	Voćnjaci / Maslinici
152	Maslinici
153	Vinogradi
J	Izgrađena i industrijska staništa
JU	Aktivna seoska područja
J11/J13	Aktivna seoska područja/Urbanizirana seoska područja

* ugrožena i rijetka staništa po ZZP-u i EU Direktivi o staništima

** ugroženi i rijetki pojedini stanišni tipovi, no ne i cijela skupina

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (MINK 2004) ugrožena i rijetka staništa ovoga područja opisana su na sljedeći način:

B.1.4.2. Dalmatinske vapnenačke stijene - (Sveza *Centaureo-Portenschlagiellion* Trinajstić 1980) - Hazmofitska vegetacija stjenjača pukotinjarki koja se razvija u pukotinama suhih vapnenačkih stijena u mediteranskom području Južnog Jadrana.

B.2.2. Ilirsko-jadranska, primorska točila (Sveza *Peltarion alliaceae* H-ić. in Domac 1957) - Vegetacija jadranskih, primorskih točila razvijena je najvećim dijelom u istočnojadranskom primorju od Trsta na sjeveru do Crnogorskog primorja na jugu, te na nekoliko mjesta apeninske-zapadnojadranske obale.

C.3.6. Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana (Red *CYMBOPOGO-BRACHYPODIETALIA* H-ić. (1956) 1958) - Pripadaju razredu *THERO-BRACHYPODIETEA* Br.-Bl. 1947. Navedeni kompleks staništa, u stvari vegetacijskih oblika, koji se kao posljednji stadiji degradacije vazdazelenih šuma crnike razvijaju u sklopu eumediteranske (= mezomediteranske) i stenomediteranske (= termomediteranske) vegetacijske zone mediteransko-litoralnog vegetacijskog pojasa razvijaju diljem Sredozemlja.

D.3.4. Bušici (Razred *ERICO-CISTETEA* Trinajstić 1985) - Navedeni skup predstavlja niske, vazdazelene šikare koje se razvijaju na bazičnoj podlozi, kao jedan od degradacijskih stadija vazdazelene šumske vegetacije. Izgrađene su od polugrmova koji uglavnom pripadaju porodicama *Cistaceae* (*Cistus*, *Fumana*), *Ericaceae* (*Erica*), *Fabaceae* (*Bonjeanea hirsuta*, *Coronilla Valentina*, *Ononis minutissima*), *Lamiaceae* (*Rosmarinus officinalis*, *Corydanthus capitatus*, *Phlomis fruticosa*), a razvijaju se kao jedan od oblika degradacijskih stadija vazdazelene šumske vegetacije.

E.8.2. Stenomediteranske čiste vazdazelene šume i makija crnike (Sveza *Oleo-Ceratonion* Br.-Bl. 1931) - Skup zajednica čistih vazdazelenih šuma i makije crnike, te šuma alepskog bora razvijenih u najtoplijem i najsušem dijelu istočnojadranskog primorja. Karakterizira ih znatan udio kserotermnih, endozookornih elemenata -*Pistacia lentiscus*, *Juniperus phoenicea*, *Olea sylvestris*, *Ceratonia siliqua*, mjestimično *Euphorbia dendroides*, penjačica *EpJiedra fragilis*, polugrmova *Prasium majus*, *Coronilla Valentina*, te zeljastih vrsta *Arisarum vulgare*.

Zaštićena i evidentirana područja

Na području UPU naselje Podhumlje jug nema zaštićenih i evidentiranih područja.

Područja ekološke mreže Republike Hrvatske

Ekološka mreža je sustav funkcionalno povezanih područja važnih za ugrožene vrste i staništa. Funkcionalnost ekološke mreže osigurana je zastupljenošću njezinih sastavnica.

Područje obuhvata UPU-a naselje Podhumlje jug sukladno Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13) nalazi se unutar područja ekološke mreže. Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim *ekološkim koridorima*. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog. U Hrvatskoj je **ekološka mreža** propisana Uredbom o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13) a obuhvaća područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove te područje očuvanja značajno za ptice.

Ekološka mreža RH propisana je Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena je „Uredbom o ekološkoj mreži“ (NN 124/13), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa. Uredbom o proglašenju ekološke mreže propisane su i smjernice za mjere zaštite svakog područja ekološke mreže.

Područje UPU naselje Podhumlje jug nalazi se unutar sljedećih područja ekološke mreže

- **područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove:**

- Otok Vis HR2000942

- **područje očuvanja značajno za ptice:**

- Pučinski otoci HR1000039

Mjere zaštite područja ekološke mreže će se provoditi sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13) te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti. Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti planova, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09).

Temeljem članka 21. Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode utvrđuje sljedeće uvjete i mjere zaštite prirode:

- planiranje stambenih, gospodarskih, sportsko-rekreacijskih, turističkih i ostalih zona, proširivanje postojećih građevinskih područja i planiranje zahvata izvan građevinskih područja, planirati na način da njihova izgradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti
- uređenje postojećih i širenje građevinskih i turističkih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti
- pri oblikovanju građevina (posebno onih koje se mogu graditi izvan naselja) koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima i tradicionalnoj arhitekturi
- pri odabiru lokacije za smještaj postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uzeti u obzir prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune, elemente krajobraza i ciljeve očuvanja ekološke mreže
- osigurati pročišćavanje otpadnih voda koje se ulijevaju u more
- očuvati povoljnu građu i strukturu morskog dna, obale i priobalnog područja
- posebno voditi brigu o zaštiti morskog staništa (*Posidonia oceanica*)
- očuvati područja prekrivena autohtoniom vegetacijom

1.1.5. Obveze iz planova šireg područja**Izmjene i dopune Prostornog plana Grada Komiže** (Službeni Glasnik Grada Komiže br. 02/15)

Članak 1.

(1) Prostorni plan uređenja Grada Komiže – izmjene i dopune (u daljnjem tekstu: Plan) utvrđuje uvjete za dugoročno uređenje područja Grada, svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša, te posebno zaštitu kulturne baštine i vrijednih dijelova prirode i krajolika.

(2) Plan obuhvaća prostor površine 45,61 km² sa otocima i propadajućim akvatorijem.

(3) Na području Grada Komiže nalaze se deset naselja:

- Biševo
- Borovik
- Duboka
- Komiža
- Palagruža
- Oključna
- Podhumlje
- Podšpilje
- Sveti Andrija
- Žena Glava

(4) Ukupno plansko razdoblje je do 2025. godine.

Članak 3.

(1) Svrha i opći cilj Plana je osiguranje razvoja Grada na načelima održivog razvoja.

(2) Ovaj cilj će se ostvarivati na način da se propiše, omogući i potiče:

- Prostorni razvoj zasnovan na demografskom razvitku, koji se temelji na prirodnom priraštaju stanovništva, doseljavanju i povratku stanovnika, te uspostavi ravnoteže između demografskog razvitka i prostornog razvoja grada.
- Zaštita vrijednih područja, ugroženih dijelova prirode, arheoloških i spomeničkih zona i lokaliteta, te vrijednih krajolika, a posebice zaštićenog obalnog pojasa mora (u daljnjem tekstu ZOP) kao područja od posebnog interesa za Državu.
- Utvrđivanje planskih kriterija za turističko-ugostiteljske, poslovne i gospodarske djelatnosti planirane ili zadržane u zaštićenom obalnom pojasu.
- Gospodarski razvoj zasnovan na turizmu, poljoprivredi i ribarstvu, te proizvodnim pogonima manjeg kapaciteta (čiste tehnologije - mala i srednja poduzeća) i značajnijem udjelu servisnih djelatnosti.
- Osiguranje prostora i lokacija za infrastrukturne i ostale objekte i sadržaje državnog i županijskog značaja .
- Ustanovljenje planskih kriterija i mjera koje će potaknuti povezivanje centralnog dijela naselja Komiža sa ostalim zaseocima na pripadajućem području. Pritom nastojati na čuvanju specifičnih značajki i identiteta pojedinih naselja.

Članak 6.

(1) Odredbe ovog Plana neposredno se primjenjuju:

- za područja za koja nije utvrđena obveza izrade urbanističkog plana uređenja;
- u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja, mješovite i isključive namjene do donošenja urbanističkog plana uređenja;
- za rekonstrukciju postojećih građevina;
- za gradnju, rekonstrukciju ili zamjenu javnih i društvenih građevina;
- za gradnju prometne i komunalne infrastrukture.

(2) Do donošenja UPU-a naselja Komiža sve intervencije u zaštićenoj zoni provode se u skladu s mjerama zaštite cjeline uz prethodnu suglasnost nadležne konzervatorske službe.

(3) Izgrađeni dio građevinskog područja naselja prikazani su u kartografskim prikazima br. 4. u mjerilu 1:5000.

1.1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENE POVRŠINA NA PODRUČJU GRADA KOMIŽE

Članak 7.

(1) Prostor Grada Komiže namijenjen je za :

- I Razvoj i uređenje površina naselja
- II Razvoj i uređenje površina izvan naselja

I. RAZVOJ I UREĐENJE POVRŠINA NASELJA

Građevinsko područje naselja

- izgrađeni dio građevinskog područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja

Javna i društvena namjena (D)

- meteorološka stanica D5
- Znanstveno-istraživački centar - visoko učilište D6
- vjerska D7
- ostalo (zdravstvo, edukacija, kultura)- unutar naselja Komiža

Gospodarska namjena

- ugostiteljsko turistička (T1-hotel, T2-turističko naselje, T4-ugostiteljstvo)
- poslovna namjena (K1 – poslovna, pretežito uslužne djelatnosti)

Sportsko rekreacijska namjena

- sportski centar – R6
- kupalište – R7

Ostale površine u naselju

- zaštitne zelene površine (Z)

Luke

- Luka za javni promet – osobiti međunarodni značaj: Komiža (znak)
- Ribarska luka: Komiža (znak)
- Luka posebne namjene:
 - Za potrebe državnih tijela: Komiža (znak)
 - Za sport i rekreaciju: Komiža (znak)
- Granični pomorski prijelaz: Komiža (znak)
- Turistički privez u obuhvatu izdvojene turističke zone „Barjoška“
- Sidrište: Komiža, Mezuporat – Biševo, Porto – Biševo, Oključna, (znak)

II. RAZVOJ I UREĐENJE POVRŠINA IZVAN NASELJA

Izdvojeni dijelovi građevinskog područja naselja

- izgrađeni dijelovi
- neizgrađeni dijelovi

Javna i društvena namjena (D)

- meteorološka stanica D5
- vjerska D7

Gospodarska namjena

- proizvodna namjena (I1-pretežito industrijska, I2-pretežito zanatska)
- ugostiteljsko turistička (T2-turističko naselje)

Ostale površine izvan naselja

- groblja (znak)
- posebna namjena

Poljoprivredno zemljište isključivo osnovne namjene

- vrijedno obradivo tlo
- ostala obradiva tla

Šuma isključivo osnovne namjene

- zaštitna šuma
- šuma posebne namjene
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište

Cestovne prometnice

- državne
- županijske
- lokalne
- nerazvrstane
- ostale

Zračni promet

- helidrom

(2) Korištenje i namjena površina iz stavka 1. ovog članka prikazana je u grafičkom dijelu elaborata Prostornog plana, kartografski prikaz broj 1. «*Korištenje i namjena površina*» u mjerilu 1:25.000.

Članak 8.

(1) Detaljnije razgraničavanje prostora Grada Komiže prema temeljnim obilježjima, namjenama, oblicima korištenja i zaštite, prikazanim u Prostornom planu na kartografskim prikazima u mjerilu 1:25.000 i 1:5.000, određuje se u dokumentima prostornog uređenja detaljnijeg stupnja razrade koji se izrađuju u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom.

(2) Korištenje i namjena površina prikazana je u mjerilu 1:25.000. U slučaju dvojbe oko granica građevinskog područja mjerodavan je kartografski prikaz br. 4. „Građevinska područja naselja“ u mjerilu 1: 5 000.

Uvjeti za detaljno razgraničavanje namjena površina

Članak 9.

(1) Detaljno razgraničenje između pojedinih namjena površina, granice kojih se grafičkim prikazom ne mogu utvrditi nedvojbeno, odredit će se detaljnijim planovima uređenja ili urbanističko tehničkim uvjetima za zahvat u prostoru.

(2) Građevna čestica za određeni zahvat u prostoru može se temeljem razgraničenja oblikovati od jedne ili više katastarskih čestica uz uvjet da je veći dio građevne čestice unutar osnovne namjene.

(3) Iznimno, građevna čestica može biti i manjim dijelom u osnovnoj namjeni, ali ne manjim od polovice minimalne površine građevne čestice određene odredbama, ukoliko je preostali dio u zoni zaštitnih zelenih površina, uz uvjet da se građevina smjesti na površinu na kojoj je gradnja dopuštena.

(4) Urbanistički parametri za građevnu česticu oblikovanu temeljem detaljnog razgraničenja određuju se prema minimalnoj građevnoj čestici definiranoj ovim odredbama, ili u odnosu na dio građevne čestice u osnovnoj namjeni ako je on veći od minimuma propisanog ovim odredbama

3.0. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

3.1. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

Članak 10.

(1) Građevine od važnosti za Državu i Županiju određene su prema značenju u prostoru (veličina, obuhvat, zaštita prostora), a sukladno posebnom propisu i Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.

(2) Prostor građevina od interesa za Državu i Županiju određuje se građevinskim područjima, trasom, lokacijom i ostalim kriterijima Plana, a sadržani su u:

- a) Kartografskim prikazima
 1. Korištenje i namjena površina
 2. Infrastrukturni sustavi
 3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora
- b) Tekstualnom dijelu Plana

Članak 11.

- Prema Uredbi o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku (NN 06/00) i odredbama Prostornog plana uređenja Splitsko-dalmatinske županije, na području ovog Plana nalaze se slijedeće građevine od važnosti za Državu i Županiju :

-
- **Područja i građevine od važnosti za Državu:**
- **Cestovne prometne građevine:**
- Državna cesta D 117 : Komiža – Podhumlje – Vis, duljine 19,68 km, širine 7,0 m
- **Zrakoplovne građevine:**
- Helidrom - interventni
- **Pomorske građevine**
- Luka otvorena za javni promet – osobiti međunarodni značaj: Komiža
- Luka posebne namjene - za potrebe državnih tijela: Komiža
- Ribarska luka - planirana: Komiža (luka za priobalnu i pučinsku flotu, a u zoni kopnenih usluga moguće djelatnosti vezane na prometovanje ribom)
- **Slobodna carinska zona**
- Slobodna carinska zona: Komiža - Ravno
- **Građevine na zaštićenom području**
- zaštićene prirodne vrijednosti
- **Građevine i kompleksi za potrebe obrane:**
- OUP HUM
- OUP Rt Stupišće
- tt 296 – Dragomi K OMIK
- tt 515 – Mali Hum.
-

- **Područja i građevine od važnosti za Županiju**
- **Cestovne prometne građevine:**
 - Županijska cesta Ž6212 : dužine 9,93 km , širine 6,00 m
- **Pomorske građevine:**
 - Luka otvorena za javni promet – Komiža
 - Športsko-rekreativna luka – Komiža
- **Vodne građevine:**
 - Vodoopskrbni sustav otoka Visa
- **Zahvati voda**
 - Izvorišta vode :
 - Korita (Vis) i Pištica, minimalne izdašnosti 27,5 l/s, instaliranog kapaciteta 40 l/s, izgrađena 1957., obnovljena 1996. godine i dovršena obnova 2012. godine
 - K1 - Predio Brojkovice
- **Vodozaštita izvorišta**
 - Korita

3.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA

3.2.1. NEPOSREDNA PROVEDBA

GRAĐEVINSKA PODRUČJA

Članak 19.

(1) Građevinsko područje predstavlja one dijelove prostora unutar obuhvata Plana koji su predviđeni za izgradnju i **uređenje naselja i površina izvan naselja za izdvojene namjene**. Građevinsko područje se sastoji od izgrađenih i neizgrađenih dijelova u funkciji daljnjeg razvoja naselja.

(2) Granice izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja prikazane su na kartografskom prikazu br. 4. „Granice građevinskog područja“ u mj. 1:5000.

Članak 20.

(1) Građevinska područja naselja su površine :

- **stambene namjene** te osnovni sadržaji naselja koji prate stanovanje (trgovina dnevne potrošnje, igrališta kao i prometne, parkovne površine, komunalni sadržaji i uređaji.
- **mješovite pretežito stambene (prevladavajuće) namjene** u kojima prevladava stambena izgradnja (primarna namjena) te sadržaji naselja koji prate stanovanje (sekundarna namjena): javni i društveni, poslovni, ugostiteljsko turistički sadržaji igrališta kao i prometne, parkovne površine, komunalni objekti i uređaji.
- **mješovite pretežito poslovne (prevladavajuće) namjene** u kojima prevladava poslovna namjena (primarna namjena) te stambeni, javni i društveni, ugostiteljsko-turistički sadržaji, javni pješački prostori i parkovi, šetnice, igrališta, prometne površine i komunalni objekti i uređaji.
- **isključive namjene** tj. zone u kojima je korištenje prostora podređeno jednoj (osnovnoj) funkciji, a čine ih:
 - **zone javne i društvene namjene (D) :**
 - vjerska (D7)
 - meteorološka stanica (D5)
 - **proizvodne zone I1, I2**
 - **poslovne zone K1**
 - **zone ugostiteljsko turističke namjene**
 - postojeće ugostiteljsko – turističkih građevine
 - T1-2 – hotel Biševo – izgrađena

- T2-5- turističko naselje Neptun – neizgrađena
- T2-6– turističko naselje Kamenice - neizgrađena
- T4 - ugostiteljstvo
- **zone športsko-rekreacijske namjene**
 - R6-2 – sportski centar – sportska dvorana
 - R7-3 – kupalište

(2) Uvjeti smještaja ugostiteljsko turističkih te športsko rekreacijskih sadržaja unutar građevinskih područja naselja mješovite namjene propisani su u poglavlju 3. ovih Odredbi.

(3) Uvjeti smještaja javnih i društvenih sadržaja unutar građevinskih područja naselja mješovite namjene propisani su u poglavlju 4. ovih Odredbi.

(4) Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti (proizvodne, zanatske, poslovne, ugostiteljsko turističke, športsko rekreacijske namjene) unutar građevinskih područja naselja isključive namjene propisani su u poglavlju 3. ovih Odredbi.

(5) Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti unutar građevinskih područja naselja isključive namjene propisani su u poglavlju 4. ovih Odredbi.

Granica 100 m od obalne crte unesena je na kartografskom prikazu br.1 „Korištenje i namjena površina“ u mjerilu 1:25.000, a na kartografskim prikazima br.4 “Građevinska područja naselja“ u mjerilu 1:5.000 ucrtane su granice 70m i 100m od obalne crte.

Članak 21.

Negradivi dio građevinskog područja naselja čine **zaštitne zelene površine**. U zaštitnom i pejzažnom zelenilu u okviru građevinskih područja naselja moguće je uređenje putova i staza, provođenje naseljske infrastrukture, te uređenje parkova i odmorišta.

Članak 22.

(1) Formiranje građevinskih čestica, projektiranje i izgradnja građevina u naseljima moguća je:

- a) isključivo unutar građevinskih područja
- b) u skladu s odredbama ovoga Plana i planovima detaljnijeg stupnja razrade (UPU)
- c) isključivo u skladu s planiranom namjenom.

Članak 23.

(2) Na neizgrađenim dijelovima građevnog područja koja nemaju definirane građevinske čestice, nisu komunalno opremljena, niti imaju definiranu i izgrađenu cestovnu mrežu mogu se graditi građevine, odnosno privesti prostor namjeni, samo na osnovi plana detaljnijeg stupnja razrade.

Namjena građevina

Članak 29.

(1) Unutar građevinskog područja naselja stambene namjene površina mora biti zastupljena isključivo stambenom namjenom s sadržajima u funkciji stambene namjene (dječije igralište, odmorište, park, trgovina dnevne potrošnje) u najviše 10% površine.

(2) Unutar građevinskog područja naselja mješovite, pretežito stambene namjene mora biti više od 50% površine zone stambene namjene, a za zonu pretežito poslovne namjene mora biti više od 50% površine poslovne namjene.

(3) Unutar površine isključivih namjena (D, T, I, K, R) kako je navedeno u članku 20 . st. (1) nije dozvoljena stambena namjena površina. Dozvoljena je namjena površina u funkciji osnovne namjene (ugostiteljstvo, trgovina) u najviše 10% površine.

Uvjeti gradnje

Članak 30.

(1) U zaštićenoj povijesnoj urbanoj strukturi Komiže regulacijska i građevinska linija mogu se poklapati, kako bi se održala urbana struktura sa pročeljem na ulici. Granica zaštite povijesne jezgre prikazana je na kartografskom prikazu br. 4. „Granice građevinskog područja naselja“ 1:5000.

(2) Opći i posebni uvjeti gradnje prikazani su u tablicama :

Izgrađeni dio naselja i ruralnih cjelina**tablica 1**

	Opći uvjeti Unutar građevinskih područja	Posebni uvjeti zaštićena cjelina naselja Komiža
veličina građevinske čestice	100 – 800 m ²	50 – 800 m ²
kig maks. koeficijent izgrađenosti	0,50 samostojeće 0,60 dvojne 0,70 skupna gradnja – građevina u nizu	1,0
kis maks. koeficijent iskoristivosti	2,00 samostojeće 2,40 dvojne 2,80 skupna gradnja građevina u nizu	5,0
maks. broj etaža, katnost	5 Po+(S)P+3 (Pk)	5 Po+(S)P+3 (Pk)
visina maks.	13,0 m	13,0 m
min. udaljenost od javne prometne površine	min. 5,0 m Iznimno u gusto izgrađenom prostoru naselja Komiža građevinu je moguće izgraditi na min. 3 m od ruba prometnice ili min. 1 m od ruba javne kolno-pješačke površine.	min. 1,0 m od ruba prometnice ili kolno-pješačke površine ili postojeća udaljenost
min. udaljenost od ruba građ. čestice	3,0 m za samostojeće 3,0 m za dvojne jednom stranom prislone na rub g.č. 2,0 m za pojedinačne građevine u nizu Iznimno u gusto izgrađenom prostoru naselja Komiža, regulacijska i građevinska linija mogu se poklapati.	Regulacijska i građevinska linija mogu se poklapati Iznimno u ruralnim cjelinama kod ugrađenog tipa gradnje regulacijska i građevinska linija mogu se poklapati.
nagib krova	ravni ili kosi nagiba do 45°	ravni ili kosi nagiba do 45° ali u skladu s susjednim građevinama u zaštićenim cjelinama i unutar izgrađenog građevinskog područja ruralnih cjelina ne dopušta se izvedba ravnih krovova
visina ogradnog zida	3,5 m	3,5 m
broj stambenih jedinica višestambene građevine	Maksimalno 20 stambenih jedinica/zgradi i prema uvjetima POS -a - samo u naselju Komiža*	

*Pri određivanju broja stambenih jedinica u UPU naselja Komiža moraju se poštivati maksimalni prostorni pokazatelji određeni Izmjenama i dopunama Prostornog plana grada Komiže.

Neizgrađeni dio naselja**tablica 2**

	Opći uvjeti Unutar građevinskih područja	Posebni uvjeti
veličina građevinske čestice	150 - 2000 m ² za samostojeće građevine 150 - 600 za dvojne građevine 100 - 400m ² za pojedinačne građevine u nizu	
kig maks. Koeficijent izgrađenosti	0,30 samostojeće građevine 0,40 dvojne građevine 0,50 skupna gradnja – građevina u nizu	na izrazito strmim terenima, kod kaskadne gradnje, dozvoljava se kig max=0,4
kis maks Koeficijent iskoristivosti	1,20 samostojeće građevine 1,5 dvojne građevine 2,5 skupna gradnja – građevina u nizu	
maks. broj etaža, katnost	4 Po+(S)P+2 (Pk)	
maks. visina	11,0 m	
udaljenost od javne prometne površine	min. 5,0 m	udaljenost od kolno pješačke prometnice – min. 2,0 m
udaljenost od granice građevinske čestice	3,0 m za samostojeće 3,0 m za dvojne građevine jednom stranom prislonjene na rub građevinske čestice 2,0 m za rubnu građevinu u nizu	Iznimno kod interpolacija regulacijska i građevinska linija mogu se poklapati
nagib krova	ravni ili kosi nagiba do 45°	
Visina ogradnog zida	maks. 3,5 m	
broj stambenih jedinica višestambene građevine	Maksimalno 20 stambenih jedinica/zgradi i prema uvjetima POS -a - samo u naselju Komiža*	

*Pri određivanju broja stambenih jedinica u UPU naselja Komiža moraju se poštivati maksimalni prostorni pokazatelji određeni Izmjenama i dopunama Prostornog plana grada Komiže.

Uvjeti gradnje na građevinskim česticama većim od 2000 m²**sa stalnim nasadom voćnjaka ili vinograda u građevinskom području naselja tablica 3**

Veličina parcele	Koeficijent izgrađenosti Kig	Koeficijent Iskorištenosti- Kis (nadzemni)	Broj etaža	Najveća dopuštena visina (m)	Minimalna ozelenjena površina (poljoprivredna %)
Min. 2000m ²	0.15	0.3	Po+S ili P+1	7.0	75%

Članak 31.

- (1) U povijesnoj urbanoj strukturi Komiže interpolacija je dopuštena samo u zoni B.

Dopušta se rekonstrukcija postojećih građevina i njihovo prilagođavanje suvremenim potrebama, te interpolacija.

Rekonstrukcija postojećih građevina i njihovo prilagođavanje suvremenim potrebama dozvoljava se uz manje fizičke intervencije u povijesne strukture. Prihvatljive su metode sanacije, konzervacije, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije i prezentacije.

Do donošenja UPU-a rekonstrukcija postojećih građevina i njihovo prilagođavanje suvremenim potrebama provodit će se na temelju ovog Plana i prethodnih uvjeta nadležne službe za zaštitu kulturnih dobara.

Prizemlja i druge dijelove građevina je moguće uređivati za poslovni prostor (trgovine, servisi i usluge, ugostiteljsko turistički sadržaji, uredi i sl.) uz predhodno ishodu suglasnosti nadležne službe za zaštitu kulturnih dobara.

(2) Interpolacija građevina je moguća temeljem UPU-a.

(3) Kod nove izgradnje u izgrađenom kontaktnom području (prvi red objekata do granice zaštićene povijesne jezgre) pridržavati se sljedećih uvjeta izgradnje i uređenja prostora:

- kod smještaja građevina na građevnoj čestici poštovati u najvećoj mogućoj mjeri tradicijsku dispoziciju građevina;
- u oblikovanju novih građevina potrebno se prilagoditi postojećoj izgradnji;
- strogo poštovanje tradicijskog pravokutnog tlocrta građevina;
- izgleda krovišta (dvostrešno, uz iznimnu upotrebu jednostrešnih luminara ili krovnih prozora karakterističnih za otok Vis;
- upotrebu tradicijskih građevnih materijala (drvo, kamen, žbuka) i primjerenog kolorita (preporučuju se svi tonovi oker boje, prljavo bijele, pompejanske crvene – boje zemlje);
- korištenje tradicijskih detalja karakterističnih baš za otok Vis (a ne nekih imaginarnih „dalmatinskih“ obilježja arhitekture) kao što su kamena balatura, kameni luk, terasa, drveni zatvori – škure i grilje, kameni pragovi oko prozora i sl. prema karakteristikama naselja sadržanim u Konzervatorskoj podlozi.

Oblikovanje

OBLIK NASELJA

Članak 37.

(1) KOMIŽA

U širenju i gradnji naselja Komiža važno je poštivati prostornu matricu povijesne strukture naselja, poštivati graditeljsko nasljeđe i valorizaciju poljoprivrednih površina unutar naselja. Komiža treba zadržati karakterističnu strukturu naselja sa rivom i prostorom javnih sadržaja na prostoru uz zgradu gradske uprave i "limunjaka" kao centralnim dijelom, Velom i Malom bandom, zelenilom koje se uvlači u srednjem dijelu do rive.

U cilju optimalizacije uređenja i zaštite povijesne strukture naselja i graditeljskog nasljeđa, izrađena je detaljna konzervatorska valorizacija – podloga za uzradu UPU-a koja je utvrdila tri razine zaštite. Način uređenja prostora unutar povijesne jezgre mora biti unutar ograničenja koje proizlaze iz utvrđene razine zaštite, konzistentnosti pojedine zone, razvojnih potreba i urbanih pravila utvrđenih u cilju stvaranja strukturalno i oblikovno skladnih cjelina.

Novi građevinski prostori individualne stambene izgradnje i na sjeveroistočnim padinama i južno od ceste Vis-Komiža trebaju se logično povezati na povijesnu strukturu naselja sa rahlijom izgradnjom.

Planira se novi kopneni ulaz u centralni dio naselja uz sjeverni rub predjela "Selo" koji bi trebao zamjeniti postojeći.

U centralnom dijelu naselja moguća je prostorna interpolacija i uređenje novih urbanih višenamjenskih zona tzv. gradskih projekata sa podzemnim garažama, a uz maksimalno očuvanje zelenih površina.

Obalno područje planira se urediti na način da se postojeća luka Komiža očuva i koristi kao luka za javni i međunarodni promet i dodatno uredi i kao luka za potrebe državnih tijela i športska luka.

U gospodarskoj zoni predjela uz tvornicu "Neptun" planira se izgradnja ribarske luke sa svim potrebnim servisima za brodove, a žala koja se danas koriste za odlaganje brodova koristit će se kao kupališta integrirana u urbanu strukturu Komiže uz postojeća kupališta Kamenice i Gusaricu. Potrebno je sačuvati postojeću i urediti planiranu mrežu pješakih komunikacija, sa posebnim naglaskom na uspostavi šetnice od kupališta Gusarica do plaže Kamenica u južnom dijelu zaljeva.

(2) RURALNA NASELJA

Da bi se očuvala tradicijska slika ruralnih naselja, izbjegnuto je spajanje nekoliko naseobinskih grupacija u jedno površinom veliko naselje. Izbjegavaju se neprekinuta građevna područja duž cesta i putova.

(3) Zabranjuje se neprekinuta dužobalna izgradnja. Umjesto ovoga načina izgradnje traži se koncentrirana izgradnja oko postojećih ili planiranih žarišta u više redova izgradnje, u dubinu od obalne linije, uz obavezne prekide izgradnje između oblikovanih grupacija.

Članak 38.

OBLIKOVANJE GRAĐEVINA

(1) Arhitektonsko oblikovanje građevina mora se prilagoditi postojećem ambijentu. Građevine treba oblikovati koristeći recentna ili tradicijska arhitektonska rješenja uklapanja u postojeća naselja. Arhitektonsko oblikovanje građevina valja uskladiti s krajobrazom i slikom naselja.

(2) Tlocrtne i visinske dimenzije građevina, oblikovanje pročelja, pokrovi i nagibi krovništa, te građevni materijali, osobito unutar postojećih središta tradicijskih naselja, moraju biti u skladu s tradicijski korištenim materijalima, u skladu s okolnim građevinama, krajobrazom i načinom građenja na dotičnom području.

Članak 39.

KROVIŠTE

(1) Krovništa mogu biti kosa ili ravna. Oblikovanje zgrade mora biti cjelovito pa se i krov prilagođava oblikovanju.

(2) Krovništa mogu biti ravna ili kosa, nagiba do 45°. Nije dozvoljeno mijenjati nagib krovne plohe od vijenca do sljemena, jer cijela krovna ploha mora biti istovjetnog nagiba, izuzev promjene nagiba zbog luminara koji mogu biti i na zabatima.

(3) Koso krovnište u pravilu mora biti pokriveno crijepom ili kamenom. Zabranjuje se uporaba lima ili valovitog salonita u bilo kojoj boji i za pokrivanje bilo kojih površina, ukoliko oblikovanje zgrade to ne zahtjeva. U okviru tradicijskih sredina gdje se zadržao još pokrov kamenim pločama kao čest preporuča se korištenje takvog pokrova.

(4) Na kosom krovu dozvoljena je izgradnja nadozidanih krovni prozora (tzv. "luminar") jednovodnih, dvovodnih i trovodnih, koja smije zauzimati najviše 30 % krovne plohe smanjenog nagiba, te bez upotrebe lučnih ili sličnih nepravilnih nadvoja i krovni oblika.

(5) Nagib krovne plohe nadozidanih krovni prozora može biti od 10° do 45°.

(6) Građevine recentnog oblikovanja s ravnim krovom, ili drugačijim pokrovom moraju imati cjelovita arhitektonska rješenja koja poštuju vrijednosti okolnih građevina i cjeline naselja. U zaštićenim zonama obvezno mišljenje daje Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu, vrednujući umjetničku vrijednost arhitektonskog rješenja i uklapanje toga rješenja u lokalni ambijent.

(7) Ne dozvoljava se postavljanje solarnih kolektora na krovove građevina unutar zone A i zone B zaštićene urbane cjeline grada Komiže, kao i na krovove pojedinačno zaštićenih građevina. Unutar vrijednih ruralnih cjelina potiče se postava solarnih kolektora grupiranjem na površinama

izvan izgrađenog tkiva stambeno-gospodarskih sklopova (na izdvojenim zapuštenim parcelama).

Izvan navedenih područja dozvoljava se montaža pločastih solarnih kolektora za zagrijavanje tople vode i fotonaponskih panela u ravnini krovne plohe ili paralelno sa nagibom krovne plohe s tim da gornja ploha kolektora ne može biti udaljena više od 15 cm od površine krova.

Spremište tople vode povezane na kolektor obvezno mora biti ispod krovne plohe.

Na građevinama s ravnim krovom moguća je montaža pločastih solarnih kolektora i fotonaponskih panela pod najvećim nagibom od 35° s time da gornji rub kolektora može biti najviše 1,0 m od ravnine krovne plohe.

Članak 40.

(1) Ako se izvodi istak vijenca krova građevine onda je on armiranobetonski ili kameni s uklesanim žlijebom na kamenim konzolama oba s istakom od 0,20 do 0,25 m od ravnine pročelnih zidova građevine. Vijenac je moguće izvesti i kao prepust crijepa. U ovom drugom slučaju vijenac je minimalan. Preporuča se izvedba vijenca u skladu s lokalnim tradicijskim rješenjima.

(2) Krovni prepust na zabatu može biti istaknut do 0,20 m.

Članak 41.

UREĐENJE PARCELE

(1) U uređenju okoliša treba primjenjivati autohtono raslinje. Autohtone krajobrazne ambijente valja čuvati i omogućiti nastajanje novih.

(2) Teren oko građevine, potporni zidovi, terase i slično moraju se izvesti tako da ne narušavaju izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih građevina. Izgradnja potpornih zidova (podzida) dozvoljava se samo prema postojećim okolnim prilikama. Osnovni materijal je kamen. Ne preporuča se izgradnja podzida viših od 1,5 m

Članak 42.

OGRADJE, ŽIVICE, VRTOVI

(1) Ograda građevnih parcela može biti od puna ili u kombinaciji kamena, betona ili ogradu od punog zelenila.

Nisu dozvoljene montažne ograde od armiranog (prefabriciranog) betona.

(2) Potporni zidovi, podzidi i sl. mogu biti maksimalne visine do 1,5 m.

(3) Ograde na parcelama za gospodarsku namjenu (radnim zonama) moraju biti vrsno oblikovane. Mogu biti metalne, djelomično zidane, a preporuča se da budu oblikovane živicom. Ograda prema susjednim građevnim parcelama je metalna (rešetkasta ili žičana) s gusto zasađenom živicom s unutrašnje strane ograde. Gdje god to prostorni uvjeti dozvoljavaju u radnim zonama je potrebno između kolnika i nogostupa zasaditi drveće.

(4) Visina i vrsta ograde oko radne (slobodne carinske) zone «Ravno» mora biti sukladna posebnim propisima vezanim na uvjete uređenja slobodnih carinskih zona.

(5) U ruralnim cjelinama obavezno se moraju zadržati postojeći suhozidi ograde, a nove ograde moraju biti od kamena.

Članak 45.

PRIKLJUČAK NA KOMUNALNU INFRASTRUKTURU

(1) Unutar građevinskog područja građevine se moraju obvezatno priključiti na vodovodnu mrežu ukoliko ista postoji i ako za to postoje tehnički uvjeti. U drugim slučajevima opskrba pitkom vodom se rješava na higijenski način prema mjesnim prilikama.

(2) Otpadne vode iz domaćinstva upuštaju se u kanalizacijski sistem ili u propisno izgrađene vodonepropusne sabirne koje se mogu koristiti do izgradnje kanalizacijskog sustava uz obvezu priključenja na isti. Za područje ruralnih cjelina i sekundarnih stambeno-gospodarskih sklopova moguće je izgraditi izdvojeni kanalizacijski sustav.

(3) Priključivanje građevina na električnu mrežu obavlja se prema uvjetima nadležne elektrodistribucijske organizacije.

Članak 46.

CISTERNE (GUSTIRNE), BUNARI I DRUGI UREĐAJI ZA LOKALNU OPSKRBU VODOM

(1) Uređaji koji služe za opskrbu pitkom vodom (bunari, crpke, cisterne /gustirne/ i dr.) moraju biti izgrađeni i održavani prema postojećim propisima.

(2) Bunari se moraju graditi od nepropusnog materijala i to 50 cm iznad razine terena te 20 cm ispod najnižeg vodostaja podzemne vode. Dubina bunara odredit će se prema razini podzemne vode, ali ne smije biti manja od 7,0 m od površine terena. Unutarnje stjenke bunara moraju biti zaglađene do dubine najmanje 4,0 m ispod površine terena. Bunar mora biti pokriven nepropusnom pločom. Na ploči se treba izvesti povišeno "grlo" za možebitnu postavu crpke i uzdignuto okno za ulaz u bunar.

Stambene građevine namijenjene za individualno stanovanje

Članak 48.

(1) **Pod stambenom građevinom namijenjenom za individualno stanovanje**

podrazumijeva se stambena građevina koja ima najviše do tri stambene jedinice ili stambeno-poslovna građevina kod koje površina namijenjena funkciji stanovanja prelazi 50% brutto razvijene površine građevine.

(2) Stambena građevina namijenjena za individualno stanovanje ne može biti manja od 45 m² brutto razvijene površine.

(3) Građevine se mogu graditi kao:

- a) slobodno stojeće građevine
- b) dvojne građevine
- c) skupna gradnja građevina u nizu
- d) ugrađene ili poluugrađene građevine unutar zaštićene cjeline -zona B.

Članak 49.

(1) Arhitektonsko oblikovanje građevina mora se prilagoditi postojećem ambijentu. Građevine treba oblikovati, koristeći recentna ili tradicijska arhitektonska rješenja uklapanja u postojeća naselja ili krajobraz, što ovisi o lokaciji objekta. Izgradnja unutar povijesnih urbanih struktura urbanih i ruralnih mora biti prilagođena postojećoj izgradnji volumenima i visinom.

Oblik krova može biti kos ili ravan. Kosi krov može biti jednostrešan, dvostrešan i višestrešan.

(2) Tlocrtne i visinske dimenzije građevina, oblikovanje pročelja, pokrovi i nagibi krovovišta, te građevni materijali, osobito unutar postojećih središta tradicijskih naselja, moraju biti u skladu s tradicijski korištenim materijalima, u skladu s okolnim građevinama, krajobrazom i načinom građenja na dotičnom području.

Članak 50.

Uvjeti gradnje u smislu maksimalno i minimalno dozvoljenih veličina građevinske čestice, kig-a, kis-a, visine, broja etaže određeni su u točki 2.2. Građevinska područja naselja, podtočki 2.2.1. Neposredna primjena, Uvjeti gradnje.

Članak 53

(1) Uz stambene građevine namijenjene za individualno stanovanje na istoj parceli mogu se graditi i pomoćne građevine, bez izvora zagađenja i to:

- u sklopu stambene građevine,
- odvojeno od stambene građevine i na udaljenosti 3,0 m od susjedne međe,
- odvojeno od stambene građevine i na udaljenosti manjoj od 3,0 m od susjedne međe, bez mogućnosti gradnje otvora,

- uz susjednu među uz uvjet da je granični zid izveden od vatrootpornog materijala, da se na istom ne izvode otvori, te da se odvod vode s krova riješi na vlastitoj parceli, te da je na susjednoj međi već izgrađena takova građevina ili ima uvjeta za izgradnju iste.
- (2) Na kosim terenima, moguća je izgradnja garaže na minimalnoj udaljenosti 3 m od regulacijske linije ako ne ugrožava promet,
- (3) Garaže, odnosno parkirališna mjesta mogu se graditi i u podrumu, prizemlju stambene građevine.

Članak 54

(1) Pomoćne građevine, koje se grade na istoj parceli sa stambenom građevinom i s istom čine funkcionalnu cjelinu, mogu biti najviše visine prizemlja, odnosno 3 m od najniže kote uređenog terena uz građevinu, mjereno do vijenca građevine.

Višestambene, višestambeno-poslovne i poslovne građevine

Članak 55.

(1) Pod višestambenom zgradom podrazumijeva se stambena i stambeno-poslovna građevina koja je namijenjena stalnom i povremenom stanovanju, turističkom poslovanju i (ili) radu, u kojoj je najviše 20 samostalnih smještajnih (stambenih) jedinica u koje se ulazi iz jednog zajedničkog vertikalnog zatvorenog pristupa, i kod koje površina namijenjena funkciji stanovanja prelazi 50% bruto razvijene površine građevine.

(2) Ne dozvoljava se postavljanje solarnih kolektora na krovove višestambenih, višestambeno poslovnih i poslovnih građevina unutar zone A zaštićene urbane cjeline grada Komiže, kao i na krovove pojedinačno zaštićenih građevina.

Izvan navedenih područja dozvoljava se montaža pločastih solarnih kolektora za zagrijavanje tople vode i fotonaponskih panela u ravnini krovne plohe ili paralelno sa nagibom krovne plohe s tim da gornja ploha kolektora ne može biti udaljena više od 15 cm od površine krova.

Spremište tople vode iz kolektora obvezno maraju biti ispod krovne plohe.

Na građevinama s ravnim krovom moguća je montaža pločastih solarnih kolektora i fotonaponskih panela max.nagiba 35 ° s time da gornji rub kolektora max. 1,0 m od ravne krovne plohe.

Članak 57.

3.2.2. POSREDNA PROVEDBA

(1) UPU NASELJA KOMIŽA

Obuhvaća cjelokupnu funkcionalnu cjelinu naselja Komiža i to:

- zaštićenu kulturno-povijesnu urbanističku cjelinu naselja i
- područje izvan zaštićene cjeline naselja, a unutar granice obuhvata Plana

Zaštićena kulturno-povijesna urbanistička cjelina naselja Komiže

Zaštićena kulturno-povijesna urbanistička cjelina naselja Komiže podijeljena je u dvije zone (A i B) različitog režima zaštite. Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Područje izvan povijesne jezgre, a unutar obuhvata UPU-a naselja Komiža

Za građevinsko područje u kontaktnom području zaštićene cjeline, a unutar granice obuhvata Plana UPU – a potrebno je:

- temeljem valorizacije prirodnih i stvorenih datosti, utvrditi način uređenja:
 - zone stambene namjene S
 - zone mješovite pretežito stambene namjene M1
 - zone mješovite pretežito poslovne namjene M2 javna i društvena, stambena, sportska, ugostiteljsko-turistička namjena, otvorenim javnim prostorima i javnim zelenim površinama
 - zone isključive namjene – zone ugostiteljsko-turističke namjene (T), zone poslovne namjene (K), zone društvene namjene (D), zone sportsko-rekreacijske namjene (R)
 - odrediti kvalitetni način infrastrukturnog opremanja

- odrediti kvalitetni način uređenja obalnog pojasa, pomorske infrastrukture i korištenja akvatorija u granicama obuhvata Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti gradnje gospodarskih djelatnosti u građevinskom području naselja definirane su u točki 4.0. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti.

Smjernice i uvjeti gradnje društvenih djelatnosti u građevinskom području naselja definirane su u točki 5.0. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti.

(2) UPU UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE ZONE NEPTUN-KAMENICA (T2-5, T2-6)

Smjernice i uvjeti građenja za turističku zonu Neptun (T2-5) i Kamenice (T2-6) definirani su u točki 4.0. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti.

(3) UPU RIBARSKJE LUKE

Uvjeti uređenja za područje Ribarske luke Komiža definirani su Urbanističkim planom uređenja Ribarske luke (SG Grada Komiže 3/09).

(4) UPU NASELJA PODHURLJE - SJEVER

Obuhvaća sjeverni dio naselja Podhumlje, koji je zaštićen kao nepokretno kulturno dobro – ruralna cjelina Grada Komiže (izvor: PPU Splitsko dalmatinske županije). Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

(5) UPU NASELJA PODHURLJE - JUG

Obuhvaća južni dio naselja Podhumlje, koji je zaštićen kao nepokretno kulturno dobro – ruralna cjelina Grada Komiže (izvor: PPU Splitsko dalmatinske županije). Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

(6) UPU NASELJA PODŠPILJE

Obuhvaća naselje Pošpilje, koje je zaštićeno kao nepokretno kulturno dobro – ruralna cjelina Grada Komiže (izvor: PPU Splitsko dalmatinske županije). Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti gradnje gospodarskih djelatnosti u građevinskom području naselja definirane su u točki 4.0. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti.

(7) UPU NASELJA OKLJUČNA

Obuhvaća naselje Oključna, koje je zaštićeno kao nepokretno kulturno dobro – ruralna cjelina Grada Komiže (izvor: PPU Splitsko dalmatinske županije). Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

(8) UPU NASELJA NAPOJE - BIŠEVO

Obuhvaća dio naselja Napoje na otoku Biševu, koje je zaštićeno kao nepokretno kulturno dobro – ruralna cjelina Grada Komiže (izvor: PPU Splitsko dalmatinske županije). Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina i građevina definirane su u točki 7.2. ovog Plana.

Smjernice i uvjeti građenja za područje mješovite pretežito stambene i pretežito poslovne namjene definirane su u točki 3.2.1. ovog Plana.

(9) UPU UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE ZONE BARJOŠKA (T2-1)

Smjernice i uvjeti gradnje gospodarskih djelatnosti u izdvojenom građevinskom području ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja, definirane su u točki 4.0. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti.

(10) UPU RADNE (SLOBODNE CARINSKE) ZONE RAVNO (I1-2, I2-2)

Smjernice i uvjeti gradnje gospodarskih djelatnosti u izdvojenom građevinskom području proizvodne namjene izvan naselja, definirane su u točki 4.0. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti.

5.0. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 68.

(1) Pod društvenim djelatnostima podrazumijevaju se građevine namijenjene:

- a) obrazovanju (predškolske i školske ustanove),
- b) zdravstvu,
- c) socijalnoj zaštiti,
- d) kulturi i fizičkoj kulturi,
- e) upravi.

(2) Građevine javnih i društvenih djelatnosti mogu se smještavati:

- unutar građevinskih područja naselja (mješovita namjena),
- u zonama isključive namjene u okviru građevinskog područja.

Članak 71.

(1) Udaljenost građevina društvenih djelatnosti mora iznositi najmanje ~~H/2~~ 3,0 m od granice susjedne parcele.

(2) U slučaju kad se susjedna građevina planira izgraditi pored postojeće građevine za odgoj i obrazovanje, tad njihova međusobna udaljenost mora iznositi najmanje (H) tj. visinu planirane građevine.

(3) Parkiranje se rješava u skladu s uvjetima definiranim u poglavlju: Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava, podnaslov Prometne površine.

Uvjeti smještaja građevine javnih i društvenih djelatnosti unutar građevinskih područja naselja mješovite namjene (M)

Članak 71a.

(1) Unutar građevinskog područja mješovite namjene moguća je gradnja javnih i društvenih sadržaja:

- u sklopu građevina druge namjene
- kao samostalnih građevina.

(2) Uvjeti gradnje su kako slijedi :

- minimalna površina građevinske čestice mješovite namjene s javnim ili društvenim sadržajem u prizemlju $P=100 \text{ m}^2$
- Minimalna površina građevinske čestice višestambene građevine mješovite namjene s javnim ili društvenim sadržajem iznosi $P= 600 \text{ m}^2$.

- koeficijent izgrađenosti , $k_{ig}=0,50$
- koeficijent iskorištenosti(nadzemni) , $k_{is}=1,5$
- broj etaža = P_0+P+2
- najveća dopuštena visina (m) , $V=10,0$ m
- Minimalna udaljenost građevina je 3,0 m od ruba prometnica, izuzev kod gusto izgrađenih zona gdje nije moguće ostvariti navedeni uvjet – prema postojećem i ostvarivom

(3) Rekonstrukcija i nadogradnja postojećih građevina javno društvene namjene moguća je prema navedenim uvjetima ili uz 100% povećanje BRP (ugrađeni objekti) uz uvjet da ne prelazi zadanu katnost P_0+P+2 .

Uvjeti smještaja građevine javnih i društvenih djelatnosti isključive namjene unutar građevinskog područja isključivenamjene (D)

Članak 71b.

Uvjeti gradnje

Način gradnje	Koeficijent izgrađenosti- kig	Koeficijent iskorištenosti- kis	Broj etaža	Najveća dopuštena visina (m)
slobodnostojeće poluugrađene	0,40 0,50	2,0	$P_0+(S)P+2$	14,0
ugrađene	0,80	3,2	$P_0+(S)P+2$	14,0
Slobodno stojeće jaslice, vrtići, škole i sl.	0,40	1,6	$(S)P+2$	14,0

6.0. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

INFRASTRUKTURNI POJASEVI (KORIDORI) - OPĆE ODREDBE

Članak 72.

INFRASTRUKTURNI POJASEVI (KORIDORI) - OPĆE ODREDBE

- (1) Prostor za razvoj infrastrukture treba planirati i ostvariti ponajvišim standardima zaštite okoliša.
- (2) Vođenje infrastrukture treba planirati tako da se prvenstveno koriste postojeći pojasevi i ustrojavaju zajednički za više vodova, tako da se izbjegnu šume, vrijedno poljodjelsko zemljište, da ne razaraju cjelovitost prirodnih i stvorenih tvorevina, a uz provedbu načela i smjernica o zaštiti prirode, krajolika i cjelokupnog okoliša.
- (3) Izgradnju infrastrukture planirati tako da se očuvaju suhozidne gradnje (međe i podzidi), a one koje se u koridorima infrastrukture moraju razgraditi potrebno je obnoviti (dislocirati ili rekonstruirati).

Članak 73.

PROMETNE POVRŠINE

- (1) Unutar utvrđenih koridora javnih cesta nije dozvoljena izgradnja do ishođenja lokacijske dozvole (ili donošenja urbanističkog plana uređenja) za prometnicu ili njen dio. Nakon ishođenja lokacijske dozvole i zasnivanja građevinske parcele ceste, odredit će se zaštitni pojasevi ceste prema posebnom propisu, a prostor izvan zaštitnog pojasa priključit će se susjednoj namjeni.

(2) U planskom koridoru javnih cesta izvan građevnog područja, kao i u građevnom području naselja, mogu se graditi uslužne građevine u prometu:

- a) benzinske i plinske postaje,
- b) praonice vozila i servisi vozila,
- c) ugostiteljski sadržaji, u svrhovitoj vezi s prethodne dvije točke ovoga stavka.

(3) Bruto površina praonice vozila i servisa građenog u pojasu javnih cesta izvan građevnog područja ne može biti veća od 100 m² ukupno. Bruto površina ugostiteljskog sadržaja građenog u pojasu javnih cesta izvan građevnog područja ne može biti veća od 50 m².

Članak 74.

(1) Udaljenost građevina (građevne linije) od regulacijske linije, koji se u načelu poklapa s granicom zemljišnog pojasa ceste ili ulice, iznosi:

- 5m za stambenu zgradu;
- 10m za zgradu društvenih, javnih, poslovnih, ugostiteljsko-turističkih, servisnih, uslužnih i sličnih djelatnosti, obiteljski pansion;
- 15m za gospodarsku građevinu bez izvora zagađenja;
- 15m za pčelinjak;
- 20m za gospodarsku građevinu s izvorima zagađenja.

(2) **Iznimno** od stavka 1. ovog članka udaljenost može biti i manja kada je to neophodno u već izgrađenim dijelovima građevnih područja naselja.

Članak 75.

(1) Kada državna, županijska i lokalna cesta prolazi kroz građevno područje i kada se uređuje kao ulica, udaljenost regulacijske linije od granice građevinske čestice mora iznositi najmanje:

a)	za državnu cestu	3,0 m
b)	za županijske	3,0 m
c)	kod lokalne	1,0 m

(2) U izgrađenim dijelovima građevnih područja, ako koridor nema propisanu širinu, a ugrađuje se nova građevina između dvije postojeće građevine, građevna linija nove građevine usklađuje se s građevnim linijama postojećih građevina (građevna linija nove građevine jednaka je građevnoj liniji udaljenije građevine).

Članak 76.

(1) Najmanja širina kolnika u građevnim područjima je:

- a) za jednosmjerni automobilski promet iznosi 4,0 m, (iznimno 3,5 m),
- b) širina kolnika za dvosmjerni promet iznosi 6,0 m, (iznimno 5,0 m).

(2) Kod nepovoljnih terenskih uvjeta i zatečenih situacija u izgrađenim dijelovima naselja širine jednosmjernog i dvosmjernog kolnika mogu biti i manje, ali ne manje od 3,0 m za jednosmjerne i 4,0 m za dvosmjerne ulice s time da treba omogućiti na udaljenostima od 50 m mogućnost mimoilaženja postavom ugibališta.

(3) Samo jedna vozna traka može se izgraditi izuzetno i to:

- a) na preglednom dijelu ulice pod uvjetom da se svakih 150 m ugradi ugibalište,
- b) slijepim ulicama čija duljina ne prelazi 150 metara na preglednom, odnosno 50 metara na nepreglednom dijelu sa okretištem na kraju;
- c) u jednosmjernim ulicama,
- d) u izgrađenim dijelovima naselja ako nije moguće ostvariti povoljnije uvjete prometa.

(4) Računa se da je najmanja širina nogostupa 1,5 metar, a iznimno 1,0 metar.

(1) Prilikom izrade projektne dokumentacije, ali i izvedbe pojedinih planiranih prometnica, treba posvetiti osobitu skrb za očuvanje krajobraza. Ceste treba prilagoditi terenu kako bi građevnih radova bilo što manje (vijadukata, usjeka, zasjeka i nasipa). Za zaštitu pokosa i iskopanih dijelova terena obvezno treba koristiti samorodno (autohtono) drveće i grmlje.

Članak 77.

(1) U postupku izdavanja lokacijske dozvole za izgradnju građevina stambene, javne, gospodarske, turističke i športsko-rekreacijske namjene potrebno je utvrditi potrebu osiguranja parkirališnih mjesta prema slijedećim normativima:

- za stambenu građevinu; na svaki stan 1 PGM,
- za turistički apartman; na svaki apartman 1,5 PGM,
- za zanatske, servisne, uslužne i sl. građevine; 1 PGM na 60 m² neto površine građevine,
- za hotele, pansionere, motele: po 1 PGM na 2-4 sobe, u skladu s propisima o vrsti i kategoriji građevine,
- za sportske dvorane i igrališta: po 1 PGM na 10 sjedala,
- za ugostiteljske objekte; po 1 PGM na 4-10 sjedala,
- za trgovine: na 100 m² brutto izgrađene površine prodajnog dijela 4 PGM,
- za škole, dječje ustanove; po 1 PGM na jednu učionicu ili za jednu grupu djece,
- za ambulante, poliklinike; po 1 PGM na 20 m² neto površine građevine,
- za vjerske građevine; po 1 PGM na 5-20 sjedala,
- za ostale prateće sadržaje stanovanja; po 1 PGM na 40 m² neto površine građevine.

(2) Za stambene građevine potrebno je riješiti potrebe za parkiranjem u pravilu na vlastitoj parceli po kriteriju da se za svaki stan/apartman osigura po jedno parkirališno mjesto.

(3) U slučaju da se unutar građevine predviđa neki poslovno-trgovačko-ugostiteljski-turistički ili sličan sadržaj, koji zahtijeva dostavu, obvezno treba osigurati prostor i za zaustavljanje dostavnoga vozila na samoj građevnoj parceli.

(4) Sve prometne površine trebaju biti izvedene bez arhitektonskih barijera tako da se omogući slobodno kretanje invalidnim osobama.

(5) Parkiranje se rješava u skladu s uvjetima definiranim u poglavlju: Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava, podnaslov Prometne površine

(6) Parkiranje za novoplanirane gradske sadržaje i potrebe stanovnika i korisnika gradske jezgre, potrebno je riješiti izgradnjom 4 javne garaže ukupnog kapaciteta cca 900-1000 parkirališnih mjesta. Garaže mogu imati maksimalno dvije etaže-podzemne, nadzemne ili kombinirano, što će se utvrditi projektnom dokumentacijom.

Točna lokacija i kapacitet pojedine javne garaže utvrditi će se UPU-om naselja Komiža,

(7) Normativi iz stavka 1. ovog članka ne odnose se na prenamjenu, rekonstrukciju i nadogradnju građevina unutar zone zaštićene urbane cjeline, već se parkirališna mjesta za te građevine osiguravaju na uređenim parkiralištima izvan gradske jezgre.

(8) UPU-om naselja Komiža potrebno je predvidjeti autobusni terminala za loklani promet Komiža -Vis sa komplementarnim sadržajima.

(9) Kolni pristupi građevinama moraju se dimenzionirati po posebnim propisima za pristup vatrogasnim vozilima.

(10) Na području ruralnih cjelina (bez obzira na stupanj zaštite) promet u mirovanju potrebno je predvidjeti izvan tradicijske strukture (parkirališta na prilazu naselju). Ne odobrava se pretvaranje tradicijskih građevina u garaže.

Na području zaštićene cjeline grada Komiže u zoni A ne prihvaća se unošenje novih struktura i neprikladnih sadržaja kao što su garaže.

1.1.6. Ocjena mogućnosti i ograničenja razvoja

U dosadašnjem razvitku ovog područja uglavnom su bile aktivirane razvojne snage i resursi u proizvodnji, poljoprivredi i ribarstvu. Turizam na ovom području, pored komparativnih prednosti, nije predstavljao noseću gospodarsku granu.

Šire područje – otok Vis sa svojim geoprometnim položajem nalazi se u prostornom sustava splitske regije i dalmatinske makroregije koja je najkonzistentniji dio obalne okosnice razvoja.

U središnjem dijelu makroregije nalazi se Splitska regija s pripadajućim područjem čije je središte Split, kao središte Županije najveće urbano središte Dalmacije.

Otok Vis/grad Komiža s pripadajućim manjim otocima smješten je periferno od glavne osi obalne okosnice razvoja. Grad može koristiti doprinose orijentacije Splitske regije na industriju, promet i tercijarne te kvartarne djelatnost.

Komiško područje posjeduje vrlo povoljne prirodne uvjete: raznolikost prirode, dinamičan reljef, razvedenu obalu, pogodnu klimu i sačuvanu izvornu vegetaciju.

Na Komiškom području evidentirano je prisustvo kulturno-povijesnih spomenika iz različitih vremenskih razdoblja. Uređenje i zaštita postojećih spomenika te odgovarajuća prezentacija, omogućiti će njihovo stavljanje u funkciju turizma.

Koncepcija prostornog razvitka temelji se na vrednovanju stanovništva, prirodne osnove i stvorenih vrijednosti, posebno naselja, infrastrukture i gospodarskih kapaciteta. U budućem razvoju potrebno je poticati te elemente kao čimbenike razvoja.

Mogućnosti i ograničenja razvoja

Na temelju ocjene stanja uočavaju se određeni problemi koji će imati utjecaj na budući razvoj. Upravo posljedice tih problema su iseljavanje stanovništva i depopulacijski procesi.

Među osnovne probleme ujedno i **ograničavajuće čimbenike** razvoja, izdvajaju se:

1. Demografska osnovica, ukazuje na zabrinjavajuću depopulaciju i lošu starosna struktura. Demografski problemi - iseljavanje (smanjivanje) i starenje stanovništva, te na to nadovezani kadrovski problemi: iseljavaju se najproduktivniji segmenti stanovništva, te oni s najboljim kvalifikacijama (koji mogu pronaći posao na kopnu), ostaju upravo oni koji nemaju zadovoljavajuće kvalifikacije ili druge radne kvalitete. Stoga elementi strukture kao aktivnost stanovništva, veličina radnog kontingenta i obrazovna struktura ne predstavljaju potencijal.
2. Prometna izoliranost, pored poboljšanja brodske povezanosti još uvijek se očituje u neprimjerenim, sporim i rijetkim vezama sa Splitom. Vis je odvojen morem od ostatka Hrvatske i svijeta, te dolazak je do njega objektivno duži i složeniji, te duže traje. U situaciji izrazito loših vremenskih prilika (koje nisu rijetke, naročito zimi), otok Vis može ostati i potpuno odsječen od svijeta po nekoliko dana. Do sada, pa i danas, pomorske su veze s Visom bile neprimjereno rijetke, spore i skupe. Prometna izoliranost stavlja otok Vis u nepovoljnu startnu gospodarsku poziciju i ima snagu razvojnog ograničenja. Povećani troškovi poslovanja, prijevozni troškovi, organizacija poslovanja primjerena izoliranosti, a ne vrsti poslovanja i tržištu, spor prijevoz, neadekvatna organizacija prijevoza, samo su neki elementi ovog ograničenja.
3. Odvojenost (izoliranost) od gospodarskih i društvenih tokova - koja je ne samo posljedica prometne izoliranosti, nego i loše ekonomske i društvene situacije, neadekvatne kadrovske situacije Komiže, socijalnih problema i kulturne izoliranosti. Sve to stvara stvarnu i subjektivnu percepciju izdvojenosti, odsječenosti, zapostavljenosti, zaboravljenosti, provincijalnosti, što dodatno pridonosi nazadovanju viškog gospodarstva i sredine uopće - Vis nije atraktivan za življenje i poslovanje.
4. Još uvijek neadekvatna državna politika razvoja jadranskih otoka u pogledu subvencija, poreznih olakšica i dugih beneficija prema otočkom gospodarstvu i stanovništvu.
5. Stanje gospodarstva, koje se ogleda u:
 - nerazvijena gospodarska struktura i loši poslovni rezultati gospodarskih subjekata - s obzirom na prostornu ograničenost i izoliranost gospodarska struktura niti ne može biti izuzetno razgranata i jaka, ali je dugogodišnja loša ekonomska politika (na makro i mikro nivou) i poslovna praksa još više osiromašila i oslabila gospodarstvo;
 - niskoj akumulativnoj sposobnosti današnjeg gospodarstva (zbog sezonskog karaktera);
 - nedovoljnoj organiziranosti i iskorištavanju komparativnih prednosti za gospodarski razvoj;

još uvijek nedovoljnoj zainteresiranosti ulagača u gospodarski razvoj zbog velikih troškova laganja na otoku;
 nepovoljnoj kadrovskoj strukturi i nepostojanju adekvatne kadrovske politike;
 nerazvijenost turističke ponude i nerazvijeni kadrovski potencijal u turizmu (uslijed pedesetogodišnje stagnacije u turističkoj djelatnosti);
 naglašena orijentacija na razvoj turizma, ima za posljedicu slabljenja interesa za razvoj poljoprivrede, ribarstva i drugih djelatnosti značajnih za razvoj područja;
 velikim neiskorištenim poljoprivrednim površinama, pretežno ekstenzivnom oblik postojeće poljoprivredne proizvodnje, nerazvijenosti agrotehničkih mjera, neorganiziranosti pravnih osoba pozvanih za poticaj poljoprivredne proizvodnje za razvoj.

6. Nedovoljno razvijene društvene službe (socijalna, zdravstvena dr.) te mreža kulturnih ustanova, te ostalih poslovnih sadržaja u usluga, a uz sve veći zahtjevi stanovništva izazvan rastom standarda što umanjuje privlačnost življenja na otoku.
7. Nedostatak vode, naročito za intenzivniju poljoprivrednu proizvodnju. Najznačajniji prirodni ograničavajući činitelj razvoja poljoprivrede je propusnost tla zbog kojeg unatoč dovoljno kiše nema površinskih vodotoka, a i rezerve i mogućnosti iskorištavanja podzemnih voda su vrlo ograničene. Potpuno prevladavanje tog činitelja je tehnički moguće ali pretpostavlja velika, za sada nedostižna ulaganja. Tu je i krševitost koja je ostavila relativno malo poljoprivredno intenzivno iskoristivih površina, te značajne probleme i ograničenja u gradnji cestovne i druge infrastrukture.
8. Infrastrukturni problemi. Iako se u cjelini može konstatirati da otok i naselje Komiža raspolažu s relativno dobro razvijenom infrastrukturom, ipak postoje određeni problemi i nedostaci. Od infrastrukturnih ograničenja ističu se problemi cestovne mreže. Tu se ističe problem lošeg stanja lokalne ceste na jugoistočnom dijelu otoka, te slaba razvijenost mreže lokalnih i poljskih puteva. Zapušteni i pretežno neprohodni poljski putovi čine poljoprivredne resurse nedostupnima, a ne omogućavaju i pristup mnogim turizmu interesantnim lokacijama.
9. Nedostatak lokalnih kvalitetnih kadrova, odnosno relativno siromašna kvalifikacijska struktura i ograničena kadrovska osnovica. U vremenu kada se unutar tek uspostavljenog tržišnog gospodarskog sustava zauzimaju startne pozicije, veći broj i kvaliteta menadžera i potpunija implementacija poduzetništva važne su pretpostavke boljem i efikasnijem poslovanju.
10. Komunalni (i ekološki) problemi. Neadekvatno rješenje problema odlaganja krutog otpada i nedostatak infrastrukture odvodnje tekućeg otpada presudno je ograničenje razvitka Grada. Ekosustav još podnosi ova onečišćenja, ali upozorava da s njima treba prestati. Dopusti li se da prerastu u veća zagađenja, stanovništvo će se suočiti s teško i izuzetno skupo premostivim ograničavajućim činiteljem.
11. Institucionalno-sistemska ograničenja i dubioze. Među institucionalnim ograničavajućim činiteljima na prvom mjestu su nesređeni katastri i dubiozno vlasništvo nad zemljištem i zgradama. Ono ometa ulaganje jer je put do fizičke i pravne osobe od koje bi se nekretnina kupila najčešće pravi istraživački pothvat bez sretnog završetka. U ovu skupinu spadaju i ograničenja što proizlaze ili iz nepostojeće zakonske regulative ili iz njene početne ili pak spore primjene. Najizrazitiji primjeri su nepotpuno provedena privatizacija i denacionalizacija.
12. Nepostojanje cjelovite koncepcije i strategije razvoja, pa niti usmjerenog nastojanja da se ona kreira i provodi, odnosno nepostojanje aktivne razvojne politike, uočljivo kako na nivou države, tako još više na lokalnom nivou. Nemoguće je i nerealno očekivati da će se problemi s kojima se Komiža suočava riješiti bez aktivnog, presudnog i svjesnog angažmana otočana. Njih neće riješiti (barem ne na poželjan način i s poželjnim ishodom) niti automatizam tržišta, niti intervencija i sistemske mjere izvana (države).

Među čimbenike koji je uzimaju kao povoljne uvjete razvitka, odnosno pružaju razvojne mogućnosti, možemo navesti:

1. Geoprometni položaj. Otok Vis i naselje Komiža ima centralni geoprometni položaj na križanju glavnih longitudinalnih i transverzalnih pravaca Jadrana. Prometna budućnost

otoka Visa je na Plavoj magistrali koja bi trebala transverzalno povezati gotovo sve naše otoke. Lociran na preko jadranskom nautičkom putu, te na okomici koja presijeca srednjeadranske otoke i čini svojevrsna vrata Splita, te zatvarajući s vanjske strane transverzalu od svjetski poznatih Kornata, na sjeverozapadnoj, do Elafita, na jugoistočnoj strani, Čineći s njima gotovo cjelinu, otok Vis svakako može i treba postati autonomno nautičko središte.

Otok Vis/Grad Komiža se nalazi na međunarodnom prometnom pravcu prema Splitu.

2. Krajobrazne i kulturološke vrijednosti - te bogatstvo prirodnih fenomena, prvenstveno blizina otočkog arhipelaga Biševo, Svetac, Palagruža, Brusnik i Jabuka predstavlja veliku atraktivnost područja što privlači posjetioce i potencijalne investitore za razvoj, prvenstveno turističkih sadržaja. Međutim, osobitost prirodnih vrijednosti i osjetljivost na promjene do gotovo ugroženosti temeljnih fenomena, nameće potrebu preispitivanja i valorizacije dosadašnjih aktivnosti radi očuvanja temeljnih prirodnih vrijednosti.
3. Prirodna bogatstva obalnog prostora: -razvedena obala, -blaga klima, -čisto more, -pejzažne -klimatske prednosti, vrijednosti, - podesna obala za kupanje pružaju izuzetno kvalitetnu osnovu za razvoj specifičnih i prepoznatljivih djelatnosti: 1) mediteransku poljoprivredu, 2) ribarstvo i marikulturu, i 3) turizam. Komiža je kao cijelo otok premala, da bi mogla svoju ekonomiju temeljiti na velikoserijskim proizvodima, a uspješnost tražiti u ekonomiji količine, sniženju troškova i niskim cijenama. Komiški proizvodi moraju biti specifični i prepoznatljivi po svom sadržaju i kvaliteti, te upravo zbog toga i više plaćani. Upravo u tri navedene djelatnosti Komiža može pružiti prepoznatljive i visokokvalitetne proizvode i usluge, a njihova međusobna komplementarnost može dalje doprinijeti s jedne strane boljem plasmanu svih proizvoda, a s druge strane izgradnji slike o specifičnosti otoka i Komiže kao boravišnog, nautičkog, rekreacijskog i izletničkog tipa turizma.
4. Prirodne pogodnosti razvitka poljoprivrede pružaju mogućnost razvoja i obnove maslinarstva, vinogradarstva, voćarstva i stočarstva.
5. Valorizacija mora i njegovih resursa pruža povoljne mogućnosti razvoja ribarstva i (marikultura);
6. Postojanje institucija razvojnog upravljanja (tijela lokalne samouprave) i pravnih osoba-nositelja gospodarskih aktivnosti sa određenim znanjem i iskustvom.
7. Izgrađena osnova infrastrukturna mreža.
8. Ekološki praktički nezagađen (što potencira snagu prethodnog faktora) okoliš. Ekološka prihvatljivost danas je značajan kriterij prihvatljivosti gotovo svih privrednih djelatnosti. Naročito to vrijedi upravo za gore navedene tri djelatnosti u kojima Vis ima izuzetne komparativne prednosti. A otok/Grad Komiža zaista ima mogućnost da proizvodi čiste poljoprivredne i morske proizvode, i da uz njih pruži turistima odmor i uživanje u nezagađenoj i izvornoj prirodi. Sve to može i mora biti presudni adut kojim Komiža može osigurati konkurentnost (plasman) svojih proizvoda i usluga.
9. Relativno zadovoljavajuća izgrađenost osnovne infrastrukture. Podhumlje raspolaže praktički sa svim osnovnim infrastrukturnim objektima. Iako na određenim segmentima ima problema i ograničenja, ipak se može reći daje infrastruktura Grada i otoka Visa sposobna podržavati u svim aspektima jedno zdravo gospodarstvo. Dapače, riješena osnovna infrastruktura može predstavljati temelj za privlačenje i zdrav razvoj gospodarskih djelatnosti.
10. Dovoljno raznovrsnog prostora, uključujući i već izgrađene ili poluizgrađene prostore. Relativno slaba naseljenost Podhumlja može biti i prednost. Podhumlje raspolaže s dosta prostora toliko raznolikog da može zadovoljiti sve potrebe koje se mogu javiti u doglednoj budućnosti. Jedan je dio tih prostora već izgrađen i na drugi način priveden svrsi, a ne koristi se ili ne koristi dovoljno. U tom smislu, zajedno s prethodno spomenutom infrastrukturom, potrebna bazična ulaganja relativno su niža.

Budući razvitak potrebno je zasnivati na racionalnom korištenju prirodnih resursa te stvaranju ambijenta za zdrav život. Komparativne prednosti za razvitak turizma i poljoprivrede kao osnovne prateće djelatnosti, predstavljaju djelatnosti na kojima nije u početku moguće graditi

ubrzan gospodarski razvitak. Prirodna bogatstva koja objektivno postoje treba postupno aktivirati, tj. valorizirati njihove ekonomske vrijednosti, izraditi potrebne studije i programe za njihovo korištenje, razumni ih dovoditi u funkciju privređivanja i zaštititi ih od pogrešne upotrebe ili neracionalnog korištenja.

2. Ciljevi prostornog uređenja

Osnovni cilj izrade Urbanističkog plana uređenja naselje Podhumlje jug je sanacija i revitalizacija izgrađenog dijela naselja te propisivanje uvjeta za uređenje i izgradnju pretežito neizgrađenog dijela naselja.

Uz mješovite sadržaje (stanovanje, ugostiteljstvo i turizam, javni i društveni sadržaji), osiguravaju se uvjeti za realizaciju javnih prostora, javnih parkirališta, zaštitnih zelenih površina itd.

Uređenje prostora uz racionalno korištenje prirodnih izvora postići će se očuvanjem i održivim, racionalnim korištenjem prirodnih resursa – voda, šuma i poljoprivrednih površina:

Usmjeravanje razvitka u prostoru treba osigurati uvjete za kvalitetan život u naselju i izvan naselja uvažavanjem zahtjeva zaštite okoliša, zaštite prirodne i kulturne baštine.

Demografski razvoj; umjereni rast stanovništva, podizanje ukupne kvalitete stanovanja i življenja za sve starosne i društvene grupe, osiguranje prostornih preduvjeta za razvoj gospodarstva, malog poduzetništva u turizmu i ugostiteljstvu, proizvodnom zanatstvu, te aktivna populacijska politika kako bi se socijalnim, gospodarskim i drugim mjerama usporilo ili zaustavilo negativne demografske, gospodarske i društvene procese.

Na odabir prostorno razvojne strukture posebno utječu:

- fizičke datosti prostora;
- izuzetne prirodne i ambijentalne vrijednosti
- ograničeni mogući rast stanovništva;
- koridori infrastrukture;
- prestrukturiranje gospodarstva, posebno turizma
- politika korištenja i uređenja prostora.

Prometnu infrastrukturu razvijati na principima održivog razvitka sa ciljem povećanja učinkovitosti sustava u cjelini.

Planirana izgradnja i uređenje prostora podrazumijeva i potpunu komunalnu i infrastrukturnu opremljenost.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

Provedba Urbanističkog plana temelji se Odredbama za provođenje kojima se definira namjena i korištenje prostora, način i uvjeti gradnje te zaštita vrijednih područja unutar obuhvata Urbanističkog plana. Svi uvjeti kojima se regulira buduće uređivanje prostora u granicama obuhvata Urbanističkog plana sadržani su u tekstualnom i grafičkom dijelu Urbanističkog plana, koji predstavljaju cjelinu za tumačenje svih planskih postavki.

3.2. Osnovna namjena prostora

Organizacija, uvjeti i načini uređivanja prostora se utvrđuju namjenom površina i uvjetima za korištenje, uređenje i zaštitu prostora. Namjena površina utvrđuje dopuštene djelatnosti koje se mogu odvijati u nekoj zoni obuhvata plana. Namjena površina može biti isključiva ili mješovita. Isključiva namjena se određuje za jasno određene zone društvene i javne namjene, zone zaštitnog zelenila, itd. Mješovita namjena se određuje za zonu u kojoj je dopušteno i poželjno miješanje više djelatnosti od kojih jedna može ili ne mora biti prevladavajuća – pretežito stambena (M1), Mješovite namjene koje uključuju međusobno kompatibilne djelatnosti pridonose fleksibilnosti prostornog rješenja u pogledu kapaciteta, doprinose upotpunjavanju ponude za obnovu eko-etno sklopova i poželjnim socijalnim obilježjima prostora.

Određuje se namjena površina Urbanističkog plana uređenja naselje Podhumlje jug;

1. Mješovita namjena (oker)	
▪ mješovita – pretežito stambena	M1
2. Zaštitne zelene površine (svijetlo zelena)	
▪ Zaštitne zelene površine – poljoprivredne površine	Z
3. Površine infrastrukturnih sustava (bijelo-crna)	
▪ kolno-pješačke površine	
▪ pješačke površine	

M1 – pretežito stambena namjena;

ove površine namijenjene su za uređenje građevnih čestica za potrebe izgradnje stambenih, stambeno-poslovnih i poslovnih građevina s mogućim pratećim sadržajima koji ne ometaju stanovanje. Pod stambeno poslovnom građevinama smatraju se građevine u kojima se pored stambene obavlja poslovna djelatnost ili djelatnost poslovnog karaktera kod kojih se ne javljaju buka, zagađenje zraka, vode i tla te ostali štetni utjecaji po ljudsko zdravlje i okoliš (uslužne, intelektualne, bankarske, poštanske, ugostiteljske, turističke, manje servisne, trgovačke, javni i društveni sadržaji i sl.). Pod poslovnim građevinama smatraju se građevine u kojima se obavlja poslovna djelatnost ili djelatnost poslovnog karaktera kod kojih se ne javljaju buka, zagađenje zraka, vode i tla te ostali štetni utjecaji po ljudsko zdravlje i okoliš (uslužne, intelektualne, bankarske, poštanske, ugostiteljske, turističke, manje servisne, trgovačke, javni i društveni sadržaji i sl.).

Stambene i stambeno-poslovne građevine moguće je graditi kao jednoobiteljske i višeobiteljske građevine.

Jednoobiteljske stambene građevine su građevine sa maksimalno 2 stambene jedinice. Višeobiteljske stambene građevine su građevine sa maksimalno 3 stambene jedinice.

Z – zaštitne zelene površine – poljoprivredne površine; površine namijenjene za uređenje i korištenje postojećih zelenih poljoprivrednih površina.

Prometne površine označene su na kartografskom prikazu 1.1 „Korištenje i namjena površina“, te na kartografskom prikazu 2.1 „Prometna i ulična mreža“ u mjerilu 1:1000.

Prema funkcionalnom značaju razlikuju se slijedeće razine prometnica:
 - državna cesta (D-117) Vis-Podhumlje-Komiža; glavne prometnice otoka Visa
 - kolno-pješačke prometnice

Pješačke površine namijenjene su pješačkim komunikacijama unutar obuhvata Urbanističkog plana i šire.

(3) Tablica 1. Iskaz planirane namjene površina obuhvata URBANISTIČKOG PLANA UREĐENJA NASELJA PODHUMLJA JUG

Namjena površina	površina (m ²)	Postotak (kopno)
	kopno	(%)
a) Pri Ivčevo i Pribacićevo		
1. Mješovita M1-pretežito stambena	11488	/
2. Zaštitne zelene površine	5945	/
3. Kolno-pješačke površine	1020	/
4. Pješačke površine	600	/
Ukupno:	19 053 m²	34,6%
b) Pri Bucatovo		
1. Mješovita M1-pretežito stambena	13320	/
2. Zaštitne zelene površine	1196	/
3. Kolno-pješačke površine	283	/
4. Pješačke površine	921	/
Ukupno:	15 720 m²	28,6%
c) Sklop Doimi		
1. Mješovita M1-pretežito stambena	3071	/
2. Pješačke površine	157	/
Ukupno:	3 228 m²	5,9%
d) Primulićevo		
1. Mješovita M1-pretežito stambena	15320	/
2. Kolno-pješačke površine	310	/
3. Pješačke površine	1366	/
Ukupno:	16 996 m²	30,9%
UKUPNO PO NAMJENI POVRŠINA		
1. Mješovita M1-pretežito stambena	43199	76.4
2. Zaštitne zelene površine	7141	14.6
6. Kolno-pješačke površine	1613	2.6
7. Pješačke površine	3044	6.4
Ukupno Obuhvat plana:	54 997 m²	100%

3.3. *Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina*

U sklopu opisa gradnje stambenih građevina određuju se uvjeti i načini gradnje za mješovitu namjenu- pretežito stambena.

Detaljniji opis uvjeta i načina gradnje određen je prema oblicima korištenja za 3 kategorije;

- A) održavanje i manji zahvati sanacije građevina (dovršeni dio naselja)
- B) sanacija građevina i dijelova naselja - promjena stanja građevina (uklanjanje, zamjena, rekonstrukcija, obnova)
- C) nova gradnja

Područja su prikazana u grafičkom prikazu 4.0 „Način i uvjet gradnje“ u mjerilu 1:1000. Za sve 3 kategorije detaljno su definirani parametri za gradnju mješovitih, stambenih, ugostiteljsko-turističkih, poslovnih, te javnih i društvenih sadržaja.

Za način korištenja i uređenje površina prikazani su slijedeći prostorni pokazatelji posebno za svaku zonu (način gradnje-urbana pravila):

- Veličina građevinske čestice
- Tipologija izgradnje
- Maksimalni koeficijent izgrađenosti
- Maksimalni koeficijent iskorištenost
- Maksimalni broj etaža
- Najveća dopuštena visina
- Minimalna površina dvora, ozelenjenih dvorišta, vrtova, ili okućnica

Tablica 2. Iskaz površina prema oblicima korištenja za URBANISTIČKI PLAN NASELJA PODHUMLJE JUG

oznaka prostorne jedinice	URBANA PRAVILA - ZONE	površine (m2) cca
A	Održavanje i manji zahvati sanacije građevina	2 304
B	Sanacija građevina i dijelova naselja - promjena stanja građevina	26 021
C	Nova gradnja	14 472
	UKUPNO:	42 797 m2

Uvjeti gradnje:

Uvjeti gradnje za građevine stambene, javne i društvene namjene određeni su prema posebnim uvjetima za svaku namjenu pojedinačno.

3.4. *Prometna i ulična mreža*

Prometna i ulična mreža planiranog područja sastoji se od državne ceste, kolno-pješačkih prometnica i pješačkih površina. Sa državne ceste (D-117) Vis-Podhumlje-Komiža, preko kolno-pješačkih prometnica osigurani su kolni i pješački pristupi planiranim sadržajima u obuhvatu Urbanističkog plana. Planirana prometna mreža prikazana je u grafičkom dijelu elaborata Urbanističkog plana, kartografski prikaz broj 2.1. „Promet“ u mjerilu 1:1.000.

Koncept planirane prometne mreže za UPU naselja Podhumlje jug sastoji se od pristupnih kolno-pješačkih prometnica s javnim pariralištima na ulazu u zaseoke; zone zaseoka su planirane kao zone s pretežito pješačkim karakterom.

U profilu ulici je obvezno osigurati međusobno usklađeno vođenja ostale infrastrukture (voda, odvodnja, TK kanalizacija i energetski kabel).

Državna cesta

Širina kolnika državne ceste (D-117) je od cca 5.5 m do cca 6.0 m te se ovim planom omogućava rekonstrukcija i proširenje državne ceste, te mogućnost gradnje pločnika s pješačkom i biciklističkom stazom širine do 3 m.

Kolno-pješačke prometnice

Širina kolno-pješačkih pristupnih prometnica je od cca 3.5 m do cca 5.5 m te se ovim planom omogućava rekonstrukcija i proširenje kolno-pješačkih prometnica.

Autobusno stajalište

Planom se omogućava uređenje obostranog autobusnog stajališta za javnu vezu Vis-Komiza, koje je planirano u blizini buduće građevine javne i društvene namjene centra Podhumlje.

Promet u mirovanju se rješava na ulazu u zaseoke uz pristupne kolno-pješačke prometnice. Ukoliko postoji mogućnost pristupa i smještaja vozila moguće je riješiti prometne potrebe na čestici, a ukoliko nemaju uvjete ne moraju se predvidjeti parkirališna mjesta za postojeće građevine.

Na ulazu u zaseoke uz pristupne kolno-pješačke prometnice predviđeno je šest parkirališnih površina te jedna unutar građevinskog područja ukupnog kapaciteta 64 parkirališna mjesta ravnomjerno raspoređenih uz zaseoke.

Uvjeti za parkirališna mjesta

- za stambenu građevinu; po 1 PM mjesto na svaki stan.
- za objekte javne i društvene, poslovne, trgovačke, turističko-ugostiteljske namjene: po 1 PM na 60 m² netto površine građevine

Na području ruralne cjeline Podhumlje promet u mirovanju potrebno je predvidjeti na uređenim parkiralištima izvan tradicijske strukture (parkirališta na prilazu naselju uz kolnopješačke prometnice). Ne dopušta se pretvaranje tradicijskih građevina u garaže.

U profilu ulici je obvezno osigurati međusobno usklađeno vođenja ostale infrastrukture (voda, odvodnja, TK kanalizacija i energetski kabel).

Mreža pješačkih ulica

Mreža pješačkih ulica je detaljno prikazana na kartografskom prikazu 21. „Promet“ u mjerilu 1:1.000. Širina postojećih i novoplaniranih pješačkih površina je od 1.5 – 4.0 m.

Sve naznačene pješačke površine moguće je rješavati kao čvrste površine za kretanje pješaka sa zelenim oazama, drvoredima, trgovima, dvorovima, odmorištima i sl. Planiranje i uređenje obaveznih novih javno pješačkih površina prikazanih na kartografskom prikazu 2.1. „Promet“ u mjerilu 1:1.000, se predviđa u javnom vlasništvu ili u privatnom vlasništvu uz pravo služnosti javnog prolaza i korištenja. Izgradnja i uređenje pješačkih površina u zaštićenoj cjelini zaseoka Podhumlje prema posebnim uvjetima i prethodnom odobrenju nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara

3.5. Komunalna infrastrukturna mreža

3.5.1. Telekomunikacije

Na području obuhvaćenom Urbanističkim planom uređenja planira se izgradnja distributivne elektroničke komunikacijske infrastrukture sa korisničkim vodovima povezano na vanjska komutacijska čvorišta. Glavni vodovi položeni su u planiranim i postojećim prometnicama. Priklučni vodovi mogu se postavljati i u drugim trasama kolnih i pješačkih ulica. Mogući položaj distributivne telekomunikacijske kanalizacije sa korisničkim vodovima prikazan je u grafičkom dijelu elaborata Urbanističkog plana, kartografski prikaz broj „4 Elektroenergetska i telekomunikacijska mreža“ u mjerilu 1:1.000. TK infrastruktura za pružanje TK usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, obuhvaća postavljanje baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvatima na izgrađenim ili planiranim građevinama. Novi stupovi se moraju graditi kao zajednički antenski stup za više korisnika.

3.5.2. Elektroenergetika

Kao podloga za proračun perspektivnog vršnog opterećenja planiranih objekata na području ovog plana koriste se podaci o planiranim urbanističkim kapacitetima UPU-a Podhumlje-jug. Na osnovu urbanističkih kapaciteta gdje je ukupno predviđeno cca 75 obiteljskih kuća, svaka neto razvijene površine cca 200-250 m² te primjenom elektroenergetskih normativa došlo se do procjene vršnog opterećenja, što je podloga za planiranje izgradnje elektroenergetskih objekata.

Vršno opterećenje iznosi :

$$P_v=218,4 \text{ kW}$$

Dobivenom vršnom opterećenju potrebno je pridodati vršno opterećenje iz UPU- Podhumlje-sjever (116,7 kW) jer se radi o jedinstvenom konzumu.

$$P_{vu}=335,1 \text{ kW}$$

Za napajanje planiranih i prihvat postojećih potrošača u potrebna je izgraditi trafostanicu 10-20/0,4 kV, tip VTS instalirane snage 400 kVA. Planirana trafostanica mora biti opremljena prema tipizaciji D.P. "Elektrodalmacije "Split.

Lokacija nove trafostanice je određena neposredno uz postojeću trafostanicu. Lokacija je načelna, a konačno će se locirati projektnom dokumentacijom u postupku izdavanja lokacijskih uvjeta sukladno stvarnim potrebama korisnika prostora.

Planirana trafostanica će se kabelski interpolirati na postojeći mrežu 10(20) kV

Za spoj planirane trafostanice koristit će se tipski kabel XHE 49A 3x(1x185) mm²

Za napajanje električnom energijom planiranih objekata potrebno je izvršiti sljedeće:

- Izgraditi trafostanicu tip VTS 10-20/0,4 kV instalirane snage 400 kVA.
- Izgraditi KB 20(10) kV za spoj planirane trafostanice na postojeći DV 10 kV.
- Izgraditi betonski stup 10 kV za prihvat planiranog kabela 10(20) kV.
- Izgraditi KB 1kV raplet niskog napona iz TS 10-20/0,4 kV za prihvat postojećih i planiranih potrošača.
- Izgraditi javnu rasvjetu na pristupnim ulicama i parkiralištima unutar obuhvata UPU-a.

Izgradnja novih transformatorskih stanica i niskonaponske mreže vezana je prvenstveno uz pojavu potrošača za čije se potrebe navedeni objekti grade, te je planirana mreža novih objekata naponske mreže 20 kV, koja uključuje trafostanice 20/0,4 kV i priključne i spojne 20 kV dalekovode načelna, a konačno će se locirati projektnom dokumentacijom u postupku izdavanja lokacijskih uvjeta sukladno stvarnim potrebama korisnika prostora, te prethodnim elektroenergetskim suglasnostima u skladu sa sljedećim uvjetima:

- građevinska čestica predviđena za slobodnostojeće trafostanice 10-20/0,4 kV mora biti minimalne veličine 7 x 6 m (za trafostanice instalirane snage 1 x 1.000 kVA), odnosno minimalno 9x8 m (za trafostanice instalirane snage 2 x 1.000 kVA), a u pravilu se postavljaju u središtu konzuma tako da se osigura kvalitetno napajanje do krajnjih potrošača na izvodima
- pristup trafostanicama mora biti nesmetan, zbog potreba servisiranja, tehničkog održavanja i očitavanja stanja brojila te da se može pristupiti teškim (težim) teretnim vozilom
- predviđa se mogućnost izgradnje trafostanica 10-20/0,4 kV bez dodatnih ograničenja u smislu udaljenosti od prometnica i granica parcele, te mogućnost izgradnje unutar zone koje planom nisu predviđene za izgradnju (zelene površine, parkovi i sl.)
- planirane kabele 20 kV izvoditi jednožilnim kabelima tipa XHE 49A 3x(1x185) mm².
- planirane kabele 1 kV izvoditi kabelima tipa XP 00-A, odgovarajućeg presjeka.
- dubina kabelskih kanala iznosi 0,8m u slobodnoj površini ili nogostupu, a pri prelasku kolnika dubina je 1,2m.
- širina kabelskih kanala ovisi o broju i naponskom nivou paralelno položenih kabela.

- na mjestima prelaska preko prometnica kabeli se provlače kroz PVC cijevi promjera $\Phi 110$, $\Phi 160$, odnosno $\Phi 200$ ovisno o tipu kabela (JR, nn, VN).
- prilikom polaganja kabela po cijeloj dužini kabela trase obavezno se polaže uzemljivačko uže Cu 50mm².
- elektroenergetski kabeli polažu se, gdje god je to moguće, u nogostup prometnice stranom suprotnom od strane kojom se polažu telekomunikacijski kabeli. Ako se moraju paralelno voditi obavezno je poštivanje minimalnih udaljenosti (50 cm). Isto vrijedi i za međusobno križanje s tim da kut križanja ne smije biti manji od 45°

Električna mreža niskog napona

Napajanje električnom energijom planiranih objekata na području UPU-a vršiti će se iz planirane trafostanice 10-20/0,4 kV tipskim kabelima XP 00-A 4x150 mm², XP 00-A 4x50 mm², odnosno XP 00-A 4x25 mm².

Kabeli za napajanje će se spojiti direktno iz TS na glavnu razvodnu ploču unutar objekta ili u postojeće i planirane KRO-e.

Planirana mreža niskog napona, lokacija trafostanice i priključak planiranih objekata su prikazani na situaciji u grafičkom prilogu.

Zaštita od previsokog napona dodira

Planirana trafostanica 10-20/0,4 kV napajati će se iz trafostanice 35/10 kV "VIS", odnosno nakon izgradnje iz TS 110/10(20) kV "VIS".

Uzemljenje trafostanice se u kabelskoj mreži obavezno izvodi kao združeno. Ukupni otpor združenog uzemljenja planiranih trafostanica treba zadovoljiti uvjet, pri čemu biramo teži uvjet ($I_{k1} = 150A$):

$$R_{zdr} \leq \frac{U_d}{r \times I_k} = 1,78 (\Omega)$$

U_d -dozvoljeni napon dodira (80 V)

I_c -struja jednopolnog kvara (150 A)

r -redukциони faktor (0,3)

Osim zadovoljenja gornjeg uvjeta (što je obavezno provjeriti prije puštanja u pogon rekonstruirane trafostanice) u instalacijama potrošača treba uvjetovati:

- posebni zaštitni i nul vodič (TN-S sistem nulovanja)

-ugradnju strujne zaštitne sklopke (FI-sklopka)

- mjere izjednačavanja potencijala

Također treba izvesti temeljni uzemljivač s kojim se povezuje nul vodič n.n. mreže.

Električna mreža javne rasvjete

Mreža javne rasvjete će se izvesti kabelima tipa XP 00-A 4x25 mm² iz ormara javne rasvjete spojenog na vodno polje javne rasvjete u planiranoj trafostanici 10-20/0,4 kV. S obzirom na veličinu i karakter prometnica odabrani su za rasvjetu rasvjetni stupovi visine do 6 m na opskrbnim prometnicama u razmaku od cca 25m. Tip i vrsta stupova i pripadnih rasvjetnih tijela, kao i precizni razmaci odredit će se prilikom izrade glavnog projekta javne rasvjete planiranih prometnica. Pri tome treba voditi računa o posebnosti mjesta te primjeniti odgovarajuće svjetiljke s ekološki prihvatljivim izvorima. U sporednim ulicama i pješačkim ulicama primjeniti rasvjetna tijela koja odražavaju posebnost krajobraza i ruralnog područja. Ovo se odnosi na glavne i sporedne prometnice sela. Ukupna vršna snaga javne rasvjete na području Podhumlja se planira 6800 W.

3.5.3. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba

UPU-om obuhvaćeno područje pripada zoni snabdijevanja vodom Komiže, osigurava se postojećim cjevovodom i dogradnjom novih cjevovoda.

Planom se predviđa dogradnja-rekonstrukcija postojećeg sustava na način da se zadovolje protivpožarni uvjeti.

Na planiranom cjevovodu predviđa se ugradnja protupožarnih nadzemnih hidranata na razmaku od cca 80 m i osigurana je potrebna količina vode. Uz hidrante potrebno je ugraditi i ormariće s PP opremom.

Planirana vodovodna mreža sustava osigurava napajanje potrošnih mjesta i sigurnu opskrbu protupožarnih hidranata.

Trasa vodovoda predviđena je u principu u kolniku planiranih prometnica na udaljenost 1,00 m od ivičnjaka u cestovnom pojasu, kako je to prikazano na grafičkom prilogu, s dubinom ukopavanja koja iznosi cca 1.00 m, računajući od tjemena cijevi do nivelete prometnice.

Planirani cjevovodi predviđaju se od duktilnih tlačnih vodovodnih cijevi s potrebnim fazonskim komadima, s "Tyton" spojevima za odgovarajući radni tlak ili iz PEHD tlačnih vodovodnih cijevi.

Priključni cjevovodi za objekte predviđaju se od PEHD vodovodnih cijevi u zemljanom rovu, ili pocinčanih vodovodnih cijevi zaštićenih "dekorodal" trakom.

Na cjevovodu se ugrađuje lijevanoželjezna armatura na prirubnicu, smještena u zasunskim oknima ili s ugradbenom garniturom pod lijevanoželjeznom kapom.

Za priključenje pojedinih objekata na cjevovodu je potrebno se predviđaju odgovarajući fazonski komadi. Na priključcima pojedinih objekata predviđaju se vodomjerna okana s vodomjerima i ventilima protiv povratnog toka.

U čvorovima su predviđena zasunska okna kao betonska okna s lijevano-željeznim poklopcem iznad armirano-betonske pokrovne ploče, za smještaj zasuna i fazonskih komada potrebnih za montažu samog čvora.

Cijevi su okruglog presjeka, koje trebaju zadovoljiti traženi tlak u mreži. Nakon ugradnje obvezno izvršiti tlačnu probu položenog cjevovoda.

Odvodnja

Na području obuhvaćenom UPU-om nema izgrađene odvodnje.

Predviđen je razdijelni sustav kanalizacije, odnosno odvojeno vođenje oborinskih i fekalnih otpadnih voda.

Oborinske vode rješavaju se na pojedinoj parceli ispustom po terenu ili u teren.

Fekalne otpadne vode se kolektiraju, te će se sakupljene vode planiranim kanalima priključiti na lokalne uređaje za tretman otpadnih voda.

Odgovarajući lokalni tipski uređaji za obradu otpadne vode tipa kao "Biodisk" ili slično predviđaju se tako da je kakvoća prerađene otpadne vode u skladu s važećom zakonskom regulativom, odnosno Pravilnikom graničnim vrijednostima pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama (NN 94/08) i ispuštanje pročišćene vode u teren.

Za izolirane parcele opterećenja manjeg od 10 ES dozvoljava se ugradnja sabirnih vodonepropusnih jama kako je to prikazano grafičkim prilogom, s pražnjenjem i odvodom

kompletnog sadržaja. Jame se dimenzioniraju na min 15-dnevno pražnjenje. Pražnjenje jama autocisternama mora vršiti ovlaštena tvrtka.

U kanalizaciju se mogu upuštati otpadne vode koje svojim sastavom odgovaraju odredbama propisa.

Planirani priključci biti će spojeni na glavne kanale u prometnicama, koji gravitacijski odvođe sakupljene vode prepumpnih postaja koje se nalaze na najnižem dijelu pojedine grupacije, odakle se otpadna voda crpi do uređaja za tretman otpadnih voda.

Kanali se predviđaju u osima prometnice.

Dubina polaganja iznosi min 1,30 m, računajući od tjemena cijevi do nivelete prometnice, osim na dijelu koji se predviđa u podvožnjaku.

Duž trase planiranih kanala predviđena su revizijska okna, radi održavanja pojedinih dionica kanala.

Kaskadna okna za prekid pada predviđaju se u oknima. Visina kaskade je do 1,50 m.

Svi planirani kanalizacijski cjevovodi su od PVC cijevi klase SN 4 cijevi na dubini od 1.5 do 4.0 m, uz uvažavanje potrebnih nagiba nivelete dna kanala i uspostave kaskadnih okana. Maksimalni razmak revizijskih okana ne smije prijeći 40 m. Kanalizaciju i sve kanalske priključke treba izvoditi vodonepropusno, korištenjem fazonskih komada sustava «RDS» ili slično.

Kod komunalne infrastrukture cijevi za vodoopskrbu su locirani u prometnici na udaljenost 1,00 m od ivičnjaka, s dubinom ukopavanja minimum 1,00 m, računajući od tjemena cijevi do nivelete prometnice, te kontrolnim oknima u čvorovima.

Odvodni kanali se polažu na dubini min 1,30 m, računajući od nivelete prometnice do tjemena cijevi, sa kontrolnim revizijskim oknima od betona ili PE.

Planom nije predviđena nikakva gradnja koja bi mogla izazvati nepovoljni utjecaj na okoliš.

Kod svih daljnjih faza projektiranja i izvođenja instalacije, potrebno se je pridržavati svih važećih zakona i propisa, koji se odnose na ovu instalaciju (mjere zaštite zraka, tla, zaštite od buke i sl.), te uporabljeni materijal i oprema moraju se ugrađivati shodno standardima i preporukama proizvođača.

3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

Uvjeti i način gradnje stambenih građevina

U sklopu opisa gradnje stambenih građevina određuju se uvjeti i načini gradnje za mješovitu namjenu-pretežito stambena.

Detaljniji opis uvjeta i načina gradnje određen je prema oblicima korištenja za 3 kategorije;

- A) održavanje i manji zahvati sanacije građevina (dovršeni dio naselja)
- B) sanacija građevina i dijelova naselja - promjena stanja građevina (uklanjanje, zamjena, rekonstrukcija, obnova)
- C) nova gradnja

koja su prikazana u grafičkom prikazu 4.0 „*Način i uvjet gradnje*“ u mjerilu 1:1000.

Načinima i uvjetima gradnje određene su dvije osnovna tipologije izgradnje;

- samostojeća građevina
- skupna gradnja-građevina u nizu

A) Održavanje i manji zahvati sanacije građevina - dovršeni dio naselja

- 1) Za površine određene oblicima korištenja-održavanje i manji zahvati sanacije građevina (dovršeni dio naselja) prikazane u u grafičkom prikazu 4. „*Način i uvjet gradnje*“ u mjerilu 1:1000 nije predviđena nova gradnja prema konzervatorskom elaboratu za UPU naselja Podhumlje jug.
- 2) U toj se zoni nalaže cjelovita zaštita povijesnih vrijednosti uz poštivanje tradicije i funkcije prostora i njegovih sadržaja. Sve građevinske intervencije na ovom području potrebno je strogo kontrolirati. Moguće je prilagođavanje novih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, uz minimalne intervencije u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija, prezentacija). Za sve urbanističke i građevinske intervencije potrebno je od nadležnog tijela zatražiti posebne uvjete građenja u sklopu izdavanja lokacijske dozvole, odnosno predhodnu suglasnost u okviru postupka ishođenja odobrenja za građenje. Osnovne zahvate u prostoru i na pojedinim prostornim elementima i njihovim dijelovima, koji ujedno odgovaraju potrebama zaštite i racionalnog korištenja prostora potrebno je svesti na:

konzervaciju:

- održavanje postojećeg stanja uz nužno dotjerivanje i uređenje
- očuvanje postojećeg stanja različitih vrijednih oblika uz niz zahvata na uređenju i prostornoj prezentaciji postojećih vrijednosti

rekonstrukciju:

- potpuno ili djelomično vraćanje uništenog poznatog oblika, elemenata ili njegova dijela

rekompozicija:

- uspostavljanje odgovarajućih odnosa između postojećih objekata, ambijenta, preoblikovanjem neprimjerenih rješenja i usklađivanjem odnosa.
- preoblikovanje okoliša uz prilagođavanje postojećim vrijednostima u prostoru

B) Sanacija građevina i dijelova naselja - promjena stanja građevina

(uklanjanje, zamjena, rekonstrukcija, obnova)

- 1) Za gradnju građevina mješovite namjene određene oblicima korištenja-sanacija građevina i dijelova naselja-promjena stanja građevina (uklanjanje, zamjena, rekonstrukcija, obnova te interpolacija i integracija povijesnih struktura) prikazane u grafičkom prikazu 4.0 „*Način i uvjet gradnje*“ u mjerilu 1:1000 primjenjuju se sljedeći uvjeti;

Veličina građevne čestice	Tipologija izgradnje	Koeficijent izgrađenosti -kig	Koeficijent iskorištenosti -kis (nadzemni)	Broj etaža	Najveća dopuštena visina (m)	Minimalna površina dvora, ozelenjenih dvorišta, vrtova, ili okućnica (%)
100 – 200 m ²	Skupna gradnja građevina u nizu	0.60	1.80	Po+Pr+1	8.0	30%
100 – 400 m ²	Samostojeći objekt	0.40	1.20	Po+Pr+1	8.0	40%

- Moguće je graditi jednu ili više građevina koje čine funkcionalnu cjelinu, te rekonstruirati postojeće građevine, stambene, stambeno poslovne i poslovne građevine sukladno članku 4. ovih odredbi.
- Maksimalna ukupna brutto razvijena površina građevine iznosi 300 m².
- Građevinu u nizu je moguće izgraditi do ruba susjedne čestice, ako na toj strani nema otvora te je planirana i projektirana na način da omogući naslanjanje susjedne građevine. Udaljenost od ruba čestice građevine u nizu iznosi s slobodne strane minimalno 2.0 m.
- Minimalna udaljenost od ruba čestice za samostojeće građevine iznosi 3,0 m.
- Obavezno uređenje dvora, ozelenjenog dvorišta, vrta ili okućnice prema tablici.
- Moguća je izgradnja ogradnog zida dvora ili ozelenjenog dvorišta u visini prve nadzemne etaže građevine po rubu čestice maksimalne visine do 3.0 m te ogradnog zida od kamena do visine od 1.5 m za ograđivanje čestice samostojeće građevine.
- Minimalna udaljenost građevine od prometne površine;
 - o 5 m - od ruba kolno-pješačke ulice
- Krov je moguće urediti kao ravni ili kosi nagiba 0-45 stupnjeva za jednostrešne te 30-45 stupnjeva za dvostrešne krovove
- Parkiranje vozila prema uvjetima iz članka 15. ovoga plana.
- priključak na komunalnu infrastrukturu se rješava u skladu s rješenjem infrastrukture sadržane u Urbanističkom planu (kartografski prikazi br. 2.1., 2.2., 2.3. i 2.4. u mj. 1:1000) i prema posebnim uvjetima tijela državne uprave, javnih poduzeća i pravnih osoba s javnim ovlastima.
- Izgradnja u zaštićenoj cjelini zaseoka Podhumlje prema posebnim uvjetima i prethodnom odobrenju nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara
- Za rekonstrukciju postojećih građevina primjenjuju se gore navedene odredbe ili ukoliko se radi o građevinskoj čestici čija je veličina manja ili veća od utvrđenog te je izgrađenost, te katnost veća od propisane zadržava se postojeća veličina čestice, postojeća izgrađenost te postojeći broj etaža građevine. Kod rekonstrukcije postojećih građevina može se zadržati postojeća udaljenost od javne prometne površine te ruba čestice.

C) Nova gradnja

1) Za gradnju građevina mješovite namjene određene oblicima korištenja-nova gradnja prikazane u grafičkom prikazu 4.0 „Način i uvjet gradnje“ u mjerilu 1:1000 primjenjuju se sljedeći uvjeti;

Veličina građevne čestice	Tipologija izgradnje	Koeficijent izgrađenosti -kig	Koeficijent iskorištenosti -kis (nadzemni)	Broj etaža	Najveća dopuštena visina (m)	Minimalna površina dvora, ozelenjenih dvorišta, vrtova, ili okućnica (%)
100 – 200 m ²	Skupna gradnja građevina u nizu	0.50	1.50	Po+Pr+1	8.0	35%
200 – 500 m ²	Samostojeći objekt	0.30	0.90	Po+Pr+1	8.0	45%

- Moguće je graditi jednu ili više građevina koje čine funkcionalnu cjelinu, te rekonstruirati postojeće građevine, stambene, stambeno poslovne i poslovne građevine sukladno članku 4. ovih odredbi.
- Maksimalna ukupna brutto razvijena površina građevine iznosi 300 m².
- Građevinu u nizu je moguće izgraditi do ruba susjedne čestice, ako na toj strani nema otvora te je planirana i projektirana na način da omogući naslanjanje susjedne građevine. Udaljenost od ruba čestice građevine u nizu iznosi s slobodne strane minimalno 2.0 m.
- Minimalna udaljenost od ruba čestice za samostojeće građevine iznosi 3,0 m.
- Obavezno uređenje dvora, ozelenjenog dvorišta, vrta ili okućnice prema tablici.
- Moguća je izgradnja ogradnog zida dvora ili ozelenjenog dvorišta u visini prve nadzemne etaže građevine po rubu čestice maksimalne visine do 3.0 m te ogradnog zida od kamena do visine od 1.5 m za ograđivanje čestice samostojeće građevine.
- Minimalna udaljenost građevine od prometne površine;
 - o 5 m - od ruba kolno-pješačke ulice
- Krov je moguće urediti kao ravni ili kosi nagiba 0-45 stupnjeva za jednostrešne te 30-45 stupnjeva za dvostrešne krovove
- Parkiranje vozila prema uvjetima iz članka 15. ovoga plana.
- priključak na komunalnu infrastrukturu se rješava u skladu s rješenjem infrastrukture sadržane u Urbanističkom planu (kartografski prikazi br. 2.1., 2.2., 2.3. i 2.4. u mj. 1:1000) i prema posebnim uvjetima tijela državne uprave, javnih poduzeća i pravnih osoba s javnim ovlastima.
- Izgradnja u zaštićenoj cjelini zaseoka Podhumlje prema posebnim uvjetima i prethodnom odobrenju nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara

3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

Mjere zaštite prirode

Područje obuhvata UPU-a naselje Podhumlje jug sukladno Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13) nalazi se unutar sljedećih područja ekološke mreže:

- područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove:
 - Otok Vis HR2000942
- područje očuvanja značajno za ptice:
 - Pučinski otoci HR1000039

Ekološka mreža RH propisana je Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena je „Uredbom o ekološkoj mreži“ (NN 124/13), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa. Uredbom o proglašenju ekološke mreže propisane su i smjernice za mjere zaštite svakog područja ekološke mreže.

Opisi područja i smjernice za mjere zaštite ekološke mreže RH na području Grada Komiže nalaze se u Obaveznim priložima tekstualnog dijela UPU-a naselje Podhumlje jug.

Mjere zaštite područja ekološke mreže će se provoditi sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (NN 124/13) te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti. Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti planova, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09).

Temeljem članka 21. Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode utvrđuje sljedeće uvjete i mjere zaštite prirode:

- planiranje stambenih, gospodarskih, sportsko-rekreacijskih, turističkih i ostalih zona, proširivanje postojećih građevinskih područja i planiranje zahvata izvan građevinskih područja, planirati na način da njihova izgradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti
- uređenje postojećih i širenje građevinskih i turističkih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti
- pri oblikovanju građevina (posebno onih koje se mogu graditi izvan naselja) koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima i tradicionalnoj arhitekturi
- pri odabiru lokacije za smještaj postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uzeti u obzir prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune, elemente krajobraza i ciljeve očuvanja ekološke mreže
- osigurati pročišćavanje otpadnih voda koje se ulijevaju u more
- očuvati povoljnu građu i strukturu morskog dna, obale i priobalnog područja
- posebno voditi brigu o zaštiti morskog staništa (*Posidonia oceanica*)
- očuvati područja prekrivena autohtoniom vegetacijom
- postojeće šume zaštititi od prenamjene i krčenja.

Urbanističkim planom u kartografskom prikazu 3.0 „Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina“ u mjerilu 1:1000 određene su površine za osobito vrijedni predjel-kultivirani krajobraz, zaštitno područje uz posebno vrijedne ili osjetljive seoske cjeline koje su većinom van obuhvata plana ali omeđuju sva građevinska područja naselja Podhumlje jug.

HR2000942	Otok Vis	1	četveroprugi kravosas	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
		1	crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>
		1	veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
		1	dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>
		1	Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje	8330
		1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310
		1	Šume divlje masline i rogača (Olea i Ceratonia)	9320
		1	Embrionske obalne sipine - prvi stadij stvaranja sipina	2110
		1	Vegetacija pretežno jednogodišnjih halofita na obalama s organskim nanosima (<i>Cakiletea maritima</i> p.)	1210
		1	Stijene i strnci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama <i>Limonium</i> spp.	1240
		1	Mediteranske povremene lokve	3170*
		1	Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice <i>Juniperus</i> spp.	5210
		1	Eumediterranski travnjaci Thero-Brachypodietea	6220*
		1	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210

HR1000039	Pučinski otoci	1	<i>Calonectris diomedea</i>	veliki zovoj	G		
		1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	leganj	G		
		1	<i>Circaetus gallicus</i>	zmijar	G		
		1	<i>Circus cyaneus</i>	eja strnjarica			Z
		1	<i>Falco eleonora</i>	Eleonorin sokol	G		
		1	<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	G		
		1	<i>Grus grus</i>	ždral		P	
		1	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	G		
		1	<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš		P	
		1	<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	morski vranac	G		
		1	<i>Puffinus yelkouan</i>	gregula	G		

Mjere zaštite kulturne baštine

(1) Za potrebe izrade UPU-a naselja Podhumlje izrađen je Konzervatorski elaborat.

Režim zaštite prostora i njegovih elemenata

(2) Stanje očuvanosti povijesne tradicijske strukture osnova je režima zaštite i klasifikacije prostora Podhumlja i njegovog okolnog područja. U odnosu na tipologiju naselja i krajobrazne vrijednosti na područje Podhumlja primjenjuju se tri režima zaštite: A – puna zaštita povijesnih struktura, B – djelomična zaštita povijesnih struktura i K – zaštita krajolika.

A zona konzervatorske zaštite

A zona konzervatorske zaštite odnosi se na stambeno – gospodarske sklopove Doimi i Pri Mlikanovo. U toj se zoni uvjetuje cjelovita zaštita i očuvanje povijesne strukture uz najveće moguće poštovanje tradicije i funkcije prostora i sadržaja.

B zona konzervatorske zaštite

B zona konzervatorske zaštite odnosi se na stambeno – gospodarski sklopove u zaseocima Cimićevo, Pri Marinkovo, Pri Mulićevo, Pri Bucatovo, Pribacićevo i Pri Ivčevo koji sadrže vrijedne elemente povijesnih struktura različitog stupnja očuvanosti. U tim se zonama uvjetuje zaštita i očuvanje osnovnih elemenata povijesne planske matrice, a prije svega oblici i tipologija građenja uz moguće intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama bez bitnih fizičkih izmjena sačuvanih elemenata tradicijskih povijesnih struktura.

K zona konzervatorske zaštite

Posebnu ulogu u isticanju vrijednosti slike naselja u vizurama i u panorami ima krajolik. Poljoprivredne površine u polju omeđene suhozidnim međama i starim poljskim putevima s izgrađenom strukturom naselja tvore jedinstvenu cjelinu koju treba štiti kao K zonu konzervatorske zaštite. U toj zoni treba spriječiti izgradnju i na taj način onemogućiti devastiranje identiteta naselja. Posebno treba valorizirati vizure na stambeno – gospodarske sklopove s prometnice Vis – Komiža i s prilaznih puteva koji se od nje odvajaju prema jugu i sjeveru te se stoga zabranjuje gradnja uz cestu i prilazne puteve kojom bi se narušio povijesni identitet naselja.

Opće smjernice:

1. Očuvati i zaštititi kulturni krajolik kao temeljnu vrijednost prostora nastalu funkcionalnom povezanošću arhitektonske baštine i prirodnih osobitosti
2. Održavati povijesne putove
3. Očuvati povijesne toponime
4. Planove i programe gospodarskog razvoja uskladiti sa stručnim i znanstvenim ustanovama
5. Razviti etno-ekološki turizam vezan uz graditeljsku baštinu i tradicijsku poljoprivredu

6. Na međuresornoj lokalnoj razini razraditi planove i programe financijske potpore projektima revitalizacije naselja npr. sufinanciranjem obnove i prezentacije graditeljske baštine te tradicijskih gospodarskih djelatnosti, ekoturizma i dr.
7. Detaljnu plansku dokumentaciju izrađivati na osnovi planova i programa razvoja područja uz međuresornu koordinaciju i stručnu suradnju.
8. U granicama povijesnog naselja dosljedno poštivati utvrđeni režim zaštite te spriječiti intervencije u krajoliku koje bi ugrozile krajobrazni sklad cjeline.
9. Prilikom građevinskih zahvata na povijesnim objektima štiti povijesnu strukturu i pri tome se konzultirati s nadležnom konzervatorskom službom.
10. Na širem području Podhumlja, uključivši i padine Huma i Kruševice nije dozvoljena postava vjetrenjača kao alternativnih izvora energije.
11. U revitalizaciji naselja potrebno se usmjeriti na obnovu postojećeg građevinskog fonda, a novu izgradnju svesti na minimum.
12. Na čitavom području naselja, bez obzira na stupanj konzervatorske zaštite, ne dozvoljava se rušenje i gradnja zamjenskih građevina.

Konzervatorske smjernice:

A zona konzervatorske zaštite

(3) U toj se zoni nalaže cjelovita zaštita povijesnih vrijednosti uz poštivanje tradicije i funkcije prostora i njegovih sadržaja. Sve građevinske intervencije na ovom području potrebno je strogo kontrolirati. Moguće je prilagođavanje novih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, uz minimalne intervencije u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija, prezentacija). Za sve urbanističke i građevinske intervencije potrebno je od nadležnog tijela zatražiti posebne uvjete građenja u sklopu izdavanja lokacijske dozvole, odnosno predhodnu suglasnost u okviru postupka ishoda odobrenja za građenje. Osnovne zahvate u prostoru i na pojedinim prostornim elementima i njihovim dijelovima, koji ujedno odgovaraju potrebama zaštite i racionalnog korištenja prostora potrebno je svesti na:

konzervaciju:

održavanje postojećeg stanja uz nužno dotjerivanje i uređenje

očuvanje postojećeg stanja različitih vrijednih oblika uz niz zahvata na uređenju i prostornoj prezentaciji postojećih vrijednosti

rekonstrukciju:

potpuno ili djelomično vraćanje uništenog poznatog oblika, elemenata ili njegova dijela

rekompozicija:

uspostavljanje odgovarajućih odnosa između postojećih objekata, ambijenta, preoblikovanjem neprimjerenih rješenja i usklađivanjem odnosa.

preoblikovanje okoliša uz prilagođavanje postojećim vrijednostima u prostoru

Stambeno-gospodarske i gospodarske građevine

(4) Karakteristika graditeljstva u zoni A je da nema balkona stoga nije dozvoljeno graditi balkone. Svi radovi i građevinski detalji na kućama (zidanje kamenom u vapnenom mortu s crljenicom, način fugiranja, način žbukanja, način izvođenja strehe, izrada drvenog dvostrešnog krovišta, pokrivanje krova kupom kanalicom (a na gospodarskim zgradama kamenom pločom), izvedba kamenih vanjskih stubišta, izvedba tradicijske vanjske i unutarnje stolarije) trebaju se

izvoditi tradicijskim materijalima, uz primjenu tradicijskih tipoloških detalja (sjenice i odrine, kamene balature, zidana ograda terasa nad gustirnama) i pod nadzorom nadležne konzervatorske službe. U obnovi kuća ne dozvoljava se upotreba monolitne armiranobetonske međukatne i krovne konstrukcije.

Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim neposrednim okolišem (dvorištem, vrtom, pljoprivrednom površinom, pristupom, etno građevinama – krušnim pećima, gustirnama i sl.).

Suhozidna gradnja

Na području A konzervatorske zaštite nije dozvoljeno rušenje suhozidnih gradnji.

Putevi

Prilazni putevi koji vode od prometnice Komiža – Vis prilagođeni su mjerilu i karakteru stambeno-gospodarskih sklopova te ih treba zadržati u postojećem profilu. Sve pješačke komunikacije u stambeno-gospodarskim sklopovima potrebno je urediti na tradicijski način - grubo obrađenim kamenim blokovima položenim u zemljanom naboju ili opločanjem kamenim pločama. Promet u mirovanju riješiti tako da se ne remete vizure prema ostalim aglomeracijama naselja te izvan zone K.

Kanalizacija

U projektiranju razvoda kanalizacije potrebno je poštovati postojeću parternu obradu.

Opskrba vodom

Opskrbu sanitarnom vodom i vodom za održavanje zelenih površina riješiti osposobljavanjem postojećih gustirni.

Elektroinstalacija jake i slabe struje

Elektroinstalacije treba voditi podzemno. Priključni ormarići i brojlara ne smiju se postavljati na vanjska pročelja.

Položaj i oblikovanje trafostanice treba dogovoriti s nadležnom konzervatorskom službom.

Solarni kolektori

Solarne kolektore nije dozvoljeno postavljati na krovove. Mogu se eventualno smjestiti na zapuštenim površinama izvan izgrađene strukture.

Bazeni

U zoni A nije dozvoljena gradnja otvorenih bazena.

Upravni postupak:

(5) Sve građevinske i druge intervencije na građevinama u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je na temelju arhitektonskog snimka (1:50) i idejnog rješenja izrađenog prema uputama iz ovog konzervatorskog elaborata ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku ishoda odobrenja za građenje) od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu. Upute, odnosno konzervatorske smjernice date su za svaku pojedinu građevinu u Knjigama 2 i 3 - poglavlju XI. Ident kartice građevina ovog konzervatorskog elaborata. Navedeno je odobrenje neophodno i za radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, a za koje prema Zakonu o gradnji nije potrebna dozvola za građenje (čl. 62. i 53. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara). Sve intervencije uređenja puteva i javnih površina u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole) od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu.

B zona konzervatorske zaštite

(6) U B zoni zaštite uvjetuje se zaštita i očuvanje osnovnih elemenata povijesne planske matrice, a prije svega oblici i tipologija građenja uz moguće intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama bez bitnih fizičkih izmjena sačuvanih elemenata tradicijskih povijesnih struktura. Uz mogućnost minimalnih intervencija u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, rekonstrukcija, rekompozicija) kod prilagođavanja novim funkcijama i sadržajima u zoni B moguća je interpolacija te integracija povijesnih struktura u cilju njihovog povezivanja s novim strukturama i sadržajima koji proizlaze iz suvremenih potreba.

Nova izgradnja mora biti tipološki usklađena s okolinom i poštivati osnovne karakteristike ruralnog prostora u kojem izgrađene i neizgrađene površine (dvorovi, vrtovi, okućnice) tvore jedinstvenu cjelinu.

Stambeno-gospodarske i gospodarske građevine - postojeće

(7) Karakteristika graditeljstva u zoni B je da nema balkona stoga nije dozvoljeno graditi balkone. Svi radovi i građevinski detalji na kućama (zidanje kamenom u vapnenom mortu s crljenicom, način fugiranja, način žbukanja, način izvođenja strehe, izrada drvenog dvostrešnog krovišta, pokrivanje krova kupom kanalicom (a na gospodarskim zgradama kamenom pločom), izvedba kamenih vanjskih stubišta, izvedba tradicijske vanjske i unutarnje stolarije) trebaju se izvoditi tradicijskim materijalima, uz primjenu tradicijskih tipoloških detalja. Ne dopušta se zamjena tradicijske stolarije plastikom ili bravarijom. U obnovi kuća ne preporučuje se upotreba monolitne armiranobetonske međukatne i krovne konstrukcije.

Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno s njihovim neposrednim okolišem (dvorištem, vrtom, pljoprivrednom površinom, pristupom, etno građevinama – krušnim pećima, gustirnama i sl.).

Nova gradnja – interpolacije

(8) Pri planiranju nove gradnje nije dozvoljeno popunjavanje zelene cenzure između zaselaka – odnosno spajanje zaselaka u jednu aglomeraciju.

Kod nove gradnje potrebno je poštovati tipološke karakteristike ruralne arhitekture:

- položaj na parceli u odnosu na otvorene površine (dvor, vrt) i postojeću gradnju (u nizu)
- volumen građevina - pravokutni tlocrtni gabarit, katnost (do maksimalno P+1+Pk),
- dvostrešno krovništvo

Preporučuje se reinterpretacija tradicijskih oblikovnih elemenata (dvostrešno krovništvo pokriveno kupom kanalicom, tradicijski detalji oblikovanja strehe, jednostrešni luminari, kamene balature i zidane terase, pune ograde, tektonska arhitektura s otvorima u skladu s tradicijskim dimenzijama) uz primjenu tradicijskih građevnih materijala. Ne dozvoljava se izgradnja balkona, dvostrešnih luminara.

Suhozidna gradnja

Na području B konzervatorske zaštite nije dozvoljeno rušenje suhozidnih gradnji.

Putevi

Prilazni putevi koji vode od prometnice Komiža – Vis prilagođeni su mjerilu i karakteru stambeno-gospodarskih sklopova te ih treba zadržati u postojećem profilu. Sve pješačke komunikacije u stambeno-gospodarskim sklopovima potrebno je urediti na tradicijski način - grubo obrađenim kamenim blokovima položenim u zemljanom naboju ili opločanjem kamenim pločama. Puteve između zaselaka i prema Kruševici predvidjeti isključivo kao pješačke. Promet

u mirovanju riješiti tako da se ne remete vizure prema ostalim aglomeracijama naselja te izvan zone K.

Kanalizacija

U projektiranju razvoda kanalizacije potrebno je poštovati postojeću parternu obradu.

Opskrba vodom

Opskrbu sanitarnom vodom i vodom za održavanje zelenih površina riješiti osposobljavanjem postojećih gustirni.

Elektroinstalacija jake i slabe struje

Elektroinstalacije treba voditi podzemno. Prikjučni ormarići i brojila ne smiju se postavljati na istaknutim mjestima vanjskih pročelja.

Položaj i oblikovanje trafostanice treba dogovoriti s nadležnom konzervatorskom službom.

Solarni kolektori

Solarne kolektore nije dozvoljeno postavljati na krovove. Mogu se eventualno smjestiti na zapuštenim površinama izvan izgrađene strukture.

Bazeni

U zoni B nije dozvoljena gradnja otvorenih bazena.

Upravni postupak:

(9) Sve građevinske i druge intervencije na građevinama u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je na temelju arhitektonskog snimka postojećeg stanja (1:50) i idejnog rješenja izrađenog prema uputama iz ovog konzervatorskog elaborata ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku ishoda odobrenja za građenje) od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu. Upute, odnosno konzervatorske smjernice date su za svaku pojedinu građevinu u Knjigama 2 i 3 - poglavlju XI. Ident kartice građevina ovog konzervatorskog elaborata. Navedeno je odobrenje neophodno i za radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, a za koje prema Zakonu o gradnji nije potrebna dozvola za građenje (čl. 62. i 53. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara).

Sve intervencije uređenja puteva i javnih površina u zoni navedenog režima zaštite podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole) od Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Splitu.

K zona konzervatorske zaštite - zona zaštite kultiviranog krajolika

(10) U neizgrađenom području polja južno i sjeverno od ceste Komiža – Vis te neizgrađenom području između zaselaka nije dozvoljena nova izgradnja niti modernizacija (proširenje) puteva koje je potrebno je očuvati i obnoviti u povijesnim gabaritima uz maksimalno očuvanje suhozidnih ograda i podzida.

U krajoliku nije dozvoljeno rušenje suhozidnih gradnji.

Na području polja nije dozvoljena gradnja novih gospodarskih građevina bez obzira na veličinu parcele.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Zaštita zraka od zagađenja

Na području UPU-a naselja Podhumlje jug kakvoća zraka je prve kategorije – čist ili neznatno onečišćen zrak. Preventivnim mjerama treba sačuvati postojeću kakvoću zraka.

U skladu s odredbama *Zakona o zaštiti zraka* (N.N. 178./04.) na području naselja Podhumlje jug treba djelovati preventivno kako se zbog građenja i razvoja ne bi narušila postojeća kakvoća zraka (I. kategorija), odnosno prekoračile preporučene vrijednosti kakvoće zraka (PV).

Prije gradnje ili rekonstrukcije izvora onečišćenja zraka mora se primijeniti propisana ili utvrđena procjena utjecaja na okoliš koja obuhvaća i mjere zaštite kakvoće zraka ili se moraju utvrditi mjere zaštite kakvoće zraka kada nije propisana ili utvrđena procjena utjecaja na okoliš.

Pravne i fizičke osobe vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćenja zraka dužni su:

- prijaviti izvor koji onečišćuje zrak kao i svaku njegovu promjenu (rekonstrukciju) uredu državne uprave nadležnom za poslove zaštite okoliša;
- osigurati redovito praćenje emisija iz izvora i voditi o tome očevidnike;
- redovito dostavljati ove podatke u katastar onečišćavanja okoliša.

Zaštita voda od zagađenja

Odvodnja oborinskih voda do prijamnika bila bi površinska preko slivnika i linijskih rešetki, do separatora i taložnika prije upuštanja u recipijent.

Zaštita od buke

Grad Komiža te pravne i fizičke osobe- građani koje obavljaju djelatnost dužni su provoditi zaštitu od buke u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke (NN br. 20/03)

Potencijalni izvori buke na području naselja Podhumlje su:

- djelatnost manjih proizvodnih pogona planiranih unutar građevinskog područja
- interni promet naseljem Podhumlje.

Ako se utvrdi prekoračenje dopuštene buke, kod postojeće izgradnje, potrebno je osigurati smanjenje buke izmještanjem ili ukidanjem određene djelatnosti, ili, ako to nije moguće, postavljanjem zvučnih barijera (prirodnih ili izgrađenih).

Zaštita tla od zagađenja

U sklopu UPU-a naselja Podhumlje jug moguće je korištenje poljoprivrednih površina za uzgoj voća i povrća, te korištenje postojećih višegodišnjih nasada, loze, maslina, rogača, limuna, naranči itd.

Upotreba zaštitnih sredstava u poljoprivredne svrhe treba biti kontrolirana, te ekološka i prihvatljiva za okoliš, uz pretežni uzgoj autohtonih mediteranskih proizvoda.

Ne dopušta se unos, korištenje i uzgoj genetski modificiranih sjemena i proizvoda.

3.8. Postupanje s otpadom

Na području obuhvaćenom Urbanističkim planom predviđa se organizirano prikupljanje komunalnog otpada i odvoženje na odlagalište komunalnog otpada, odnosno u Centar za gospodarenje otpadom kada bude izgrađen, a koji priprema Splitsko dalmatinska županija.

Poželjno je, već na mjestu nastanka otpada, vršiti primarnu selekciju otpada i u tom cilju postaviti kante/kontejnere za različite vrste otpada. Kante/kontejnere treba postavljati na kolno lako pristupačna mjesta koja neće ugrožavati korištenje okolnog prostora niti ugrožavati krajobrazne i ruralne vrijednosti područja.